პროლეტარიელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

4 დეკემბერი ოთხშაბათი 1974 წელი 2 ფასი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 283 (16104)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„სოიუზ-16“ კოსმოსური ხომალდის ეკიპაჟი — ხომალდის მეთაური ა. ვ. ფილიპჩენკო (მარცხნივ) და ბორტინჟინერი ნ. ნ. რუკავიშნიკოვი გაფრენის წინ მეცადინეობის დროს კოსმონავტთა მომზადების ი. ა. გაგარინის სახელობის ცენტრში.

ხაჭატური (მიღებულია საქინფორმის ფოტოტელეგრაფით).

იდეოლოგიურ მუშაკთა მაღალი მოვალეობა

ჩვენ უფრო წინ მივიწევთ კომუნისტური საზოგადოების შენებლობაში, მით უფრო იზრდება თვითეული საბჭოთა ადამიანის შრომითი და პოლიტიკური აქტივობის, შეგნებული დისციპლინის, იდეური რწმენის როლი. ეი რატომ არის, რომ სახალხო მეურნეობის ეფექტიანობის ამაღლებისათვის, ყველა უპირველეს მუშაობის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლას ჩვენი პარტია უაღრესად მეიდროდ უკავშირებს მასების იდეურ-პოლიტიკური აღზრდის მუდმივ სრულყოფას.

ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი, რომელიც განსაზღვრავს საქმის წარმატებას, — ეს არის აღმზრდელთა კადრები. სწორედ ამას ექცევა უმთავრესი ყურადღება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში „ბელორუსიის პარტიულ ორგანიზაციაში იდეოლოგიური კადრების შერჩევისა და აღზრდისათვის მუშაობის შესახებ“. ახლა ამ დადგენილებაში წამოყენებული იდეოლოგიური ფრონტის მუშაკთა მომზადებისა და მათი ხაზმოსინობის გაუჯობესების ფართო პროგრამას განიხილავენ კავეფნა პარტიულ ორგანიზაციებში.

„პრავდამ“ უკვე გააშუქა პარტიული კომიტეტების პლენუმები, მოსკოვში, ლენინგრადში, კიევში, მინსკში, ვილნიუსსა და სხვა ქალაქებში გამართული საქალაქო, საოლქო და რესპუბლიკური აქტივების კრებები. პარტიული ორგანიზაციები, რომლებიც აკამებენ მიღწეულს, მომთხოვნელობის გრძნობით ანალიზებენ კომუნისტური აღზრდის საკითხებზე სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიმდინარეობას, სახავენ კონკრეტულ ღონისძიებებს ცენტრალური კომიტეტის მითითებათა განსახორციელებლად. მთავარი მიზანია უზრუნველყოთ იდეოლოგიური მუშაობის მაღალი ქმედითობა. ამას მივაღწევთ მისი ისეთი ორგანიზაციის საშუალებით, რომელიც უზრუნველყოფს იდეურ-პოლიტიკური აზრთა ცვლების კომპლექსურ განხორციელებას, ოპერატიულობას, მასების სწრაფ და ზუსტ ორიენტაციას.

რა ძირითად მოთხოვნებს ვუყენებთ დღეს იდეოლოგიურ კადრებს? უწინარეს ყოვლისა ისინი უნდა გამოირჩეოდნენ მკაფიო იდეური პოზიციებით, მაღალი თეორიული და პროფესიული კომპეტენტურობით. ისინი ღრმად უნდა იცნობდნენ კომუნისტური აღზრდის ლენინურ პრინციპებს, უნარიანად უკავშირებდნენ საკვანძო-პროპაგანდისტულ მუშაობას კოლექტივთა ყოველდღიურ ცხოვრებასა და საზრუნავს, დროზე ამჩნევდნენ და მზარს უჭირონენ ყოველივე ახალს, მოწინავეს, იბრძოლნენ უაღრესი შეხედულებებისა და ზნე-ჩვეულებების, რუტინისა და ჭარალბუუუნაზეული მომზმარებლური ფსიქოლოგიის გამოვლინებათა წინააღმდეგ.

პარტიამ აღზარდა კომუნიზმის იდეალების ერთგული იდეოლოგიური ფრონტის მებრძოლთა კადრები — აგიტატორები და დამრიგებლები, პოლიტინფორმატორები და პროპაგანდისტები, ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეები, კულტურის სახალხო განათლების, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მუშაკები. ეს ჭეშმარიტად ჩვენი ოქროს ფონდია, პარტიის ერთგული დასაყრდენი მასების კომუნისტურ აღზრდაში, მისი დამკვრელი ძალა იდეოლოგიურ ბრძოლაში საერთაშორისო იმპერიალიზმისა და რეაქციის, ოპორტუნიზმისა და რევიზიონიზმის წინააღმდეგ. იდეურ-პოლიტიკური მუშაობისადმი ყურადღება გაამლიერეს ჩვენმა სამეურნეო კადრებმა და სპეციალისტებმა, რომლებიც სულ უფრო ცდილობენ ადმინისტრაციული საქმიანობა შეუხამონ ადამიანთა აღზრდაში პირად მონაწილეობას, ეუფლებიან ხელმძღვანელობის ნამდვილად პარტიული სტილს.

ამასთანავე, როგორც პარტიული კომიტეტების პლენუმებსა და აქტივის კრებებზე განხილვის დროს ვამოვლინდა, დიდნი შეზნელოვან იდეოლოგიურ უბნებზე ჯერ კიდევ ხშირად აწინაურებენ ადამიანებს, რომლებსაც არა აქვთ შესაბამისი მორალურ-პოლიტიკური თვისებები, განათლება და გამოცდილება. მაგალითად, სეერდლოვსკში გამართულ საოლქო პარტორგანიზაციის აქტივის კრებაზე აღინიშნა, რომ კულტურის რაიონული სახლების დირექტორთა თანამების მეოთხედს საშუალო განათლებაც კი არა აქვს. განა შეიძლება ასეთ შემთხვევებში კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის მაღალი დონის იმედი ვიქონიოთ? ზოგიერთ იდეოლოგიურ დაწესებულებებში დიდია კადრების დენადობა, მათს შერჩევაზე გავლენას ახდენენ შემთხვევითობისა და მეკერძოების ელემენტები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში ბელორუსიის შესახებ ყოველმხრივ არის განსაზღვრული საქმის გაუმჯობესების ძირითადი გზები. ეს არის იდეოლოგიურ მუშაობა გულმოდგინე შერჩევა, საიმედო რეზერვის შექმნა, ადამიანთა განუწყვეტელი ინფორმირება, მათი თეორიული და პროფესიული სწავლების სრულყოფა. ცხოვრება მოითხოვს უფრო გაბედულად დაეწყნარებოთ იდეოლოგიურ უბნებზე სახალხო მეურნეობის სპეციალისტები, რომლებმაც თავი გამოიჩინეს ეროგორც პრომპაგანდისტებმა და ორგანიზატორებმა. ძველი, გამოცდილი კადრებისადმი გულისხმიერ დამოკიდებულებასთან ერთად უფრო ფართოდ უნდა მივცეთ გზა პერსპექტიულ ახალგაზრდობას.

განსაკუთრებული ზრუნვის საგანია პარტიული კომიტეტების იდეოლოგიურ განყოფილებათა როლის ამაღლება. პროპაგანდისა და აგიტაციის ქმედითობის მიღწევა ნიშნავს ყოველნაირად წაადასტუროთ სახალხოთ სახალგებლო ინიციატივა და გამოცდილება, გადაჭრით ალმოფფხვრათ შაბლონი, აზრის ინერტულობა, მუშაობის მოძველებული ფორმები და მეთოდები, პრინციპიულად გავკიტიკოთ მედეგინენები და უმედები, ეოყოჩობისა და ტრაბახის გამოვლინებანი.

პარტიული ორგანიზაციები ახლა ამთავრებენ ახალ მოთხოვნათა შესაბამისად იდეოლოგიურ ღონისძიებათა გეგმების შემზადებას. უკრაინის, ბელორუსიის, ლიტვის კომპარტიათა ცენტრალურ კომიტეტებში, პარტიის მოსკოვის საქალაქო კომიტეტში, ბევრ სხვა პარტიულ კომიტეტში შემუშავებული პერსპექტიული გეგმები მოიცავენ იდეოლოგიური ზემოქმედების საშუალებათა მთელ ერთობლიობას. საქმე ეხება კადრების თეორიულ სწავლებას, მეცნიერულ აგიტაციასა და პროპაგანდის პრაქტიკას, პოლიტიკურ ინფორმაციას, პოლიტიკურ-აღზრდელობით საქმიანობას შრომითს კოლექტივებსა და მოსახლეობის ხაცხოვრებელ ადგილას, შემოქმედებითი კავშირების, კულტურისა და სახალხო განათლების ორგანოების ხელშეკრულებებს. ასეთი კოორდინირებული მიდგომა ყველაზე მიზანშეწონილია, იგი უნდა გამოიყენოს თვითეულმა პარტიულმა კომიტეტმა. ამასთან საჭიროა ყოველნაირად ავარიდოთ თვე დეკლარაციულ, ბუნდოვან გეგმებს. წარმატებანი საფუძველია ეროვნული ამოცანებისა და ვალების კონკრეტულობა, სოციალურ-ეკონომიურ პრობლემათა გადაჭრის დაკავშირება იდეოლოგიურ ღონისძიებებთან, შემსრულებელთა ზუსტი პასუხისგებლობა და, რა თქმა უნდა, დასახულის შესრულების მუდმივი კონტროლი.

დასახულს უახლოვდება ხუთწლედის მეოთხე, განმსაზღვრელი წელი. ამ დღეებში ქარხნებისა და მშენებლობების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების კოლექტივები ცდილობენ პირნათლად შეასრულონ სოციალისტური ვალდებულებანი, იღებენ ახალ შემხვედრ გეგმებს. „ჩვენი სოციალისტური წყობილება, — თქვა ლენინოფში გამართულ ზეიმზე ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა, — ჩვენი მარქსისტულ-ლენინური იდეოლოგია, ჩვენი საბჭოთა ცხოვრების წესი. ერთი სიტყვით, მთელი ჩვენი ხინამდვილე საბჭოთა ადამიანებს უნერგავს მოქალის ღრმა რწმენას, ხიმხნევისა და optimიზმის ხელისკეთებას“.

იდეოლოგიურ მუშაკთა მაღალი მოვალეობაა სიტყვით და საქმით განამტკიცონ ადამიანთა შეგნებაში ეს ძლევამოსილი რწმენა, შემოქმედებითი აღმშენებლობის ხელისკეთება, დარაზმონ მასები შეგნებითი ინიციატივა, დამკვრელური შრომისათვის ყველა საშუალებით შეუწყონ ხელი კომუნისტური მშენებლობის ახალ წარმატებებს.

„სოიუზ-16“ ხომალდის ფრენა გრძელდება

ფრენის მართვის ცენტრი, 2 დეკემბერი. (საკლესი). მოსკოვის დროით 20 საათისათვის „სოიუზ-16“ კოსმოსურმა ხომალდმა ხუთჯერ შემოუფრინა დედამიწას. მოძრაობის ტრაექტორიის კორექციის შემდეგ, რაც მეხუთე შემოფრენის დროს განხორციელდა, ხომალდი განაგრძობს ფრენას ორბიტაზე, რომლის პარამეტრებია:

— მაქსიმალური მანძილი დედამიწის ზედაპირიდან (აპოგეა) — 223 კილომეტრი;

— მინიმალური მანძილი დედამიწის ზედაპირიდან (პერიგეა) — 177 კილომეტრი;

— მიმოქცევის პერიოდი — 88,4 წუთი;

— ორბიტის დახრილობა — 51,8 გრადუსი.

პირველი დღის პროგრამით კოსმონავტები ა. ვ. ფილიპჩენკო და ნ. ნ. რუკავიშნიკოვი ამოწმებდნენ ხომალდის სისტემების მუშაობას ფრენის სხვადასხვა რეჟიმში, კავშირგაბმულობის მორიგი სეანსის დროს. ა. ვ. ფილიპჩენკომ გადმოსცა, რომ ეკიპაჟი ხავსებით შეეგუა უწონობის პირობებს. კოსმონავტები თავს კარგად გრძნობენ.

20 საათსა და 30 წუთიდან 3 დეკემბრის 6 საათსა და 30 წუთამდე, როცა „სოიუზ-16“ კოსმოსური ხომალდი საბჭოთა კავშირის ტერიტორიიდან რადიოხილვადობის ზონის გარეთ იქნება, კოსმონავტები დაისვენებენ.

ფრენის მართვის ცენტრი, 3 დეკემბერი. (საკლესი). მოსკოვის დროით 12 საათისა და 30 წუთისათვის „სოიუზ-16“ კოსმოსურმა ხომალდმა 16-ჯერ შემოუფრინა დედამიწას.

კოსმონავტების ანატოლი ფილიპჩენკოსა და ნიკოლოზ რუკავიშნიკოვის მეორე სამუშაო დღე ადრე დილით დაიწყო. ხაუზმისა და სამედიცინო შემოწმების შემდეგ ისინი შეუდგნენ ფრენის შემდგომი პროგრამის შესრულებას.

სამედიცინო-ბიოლოგიური კვლევის პროგრამით კოსმონავტებმა შეამოწმეს მიკროორგანიზმების ზრდა უწონობის პირობებში.

„სოიუზისა“ და „აპოლონის“ კოსმოსური ხომალდების ერთობლივი ფრენის მომზადების პროგრამის შესაბამისად მოეწყო ცხოველმოქმედების უზრუნველყოფის შემოწმება. კერძოდ, „სოიუზ-16“ ხომალდის ნაკვეთურებში წნევა შეამცირეს ვერცხლისწყლის სვეტის 540 მილიმეტრამდე. ეკიპაჟის მოხსენებებისა და ტელემეტრიული ინფორმაციის მონაცემებით, კოსმონავტები თავს კარგად გრძნობენ. ანატოლი ფილიპჩენკოს მაჯისცემის სიხშირეა წუთში 70, ნიკოლოზ რუკავიშნიკოვისა — 75, ხომალდის მეთაურის სუნთქვის სიხშირეა 15, ბორტინჟინერისა — 20.

„სოიუზ-16“ ხომალდის ეკიპაჟის სამუშაო დღე დამთავრდება მოსკოვის დროით 23 საათზე.

„სოიუზ-16“ კოსმოსური ხომალდის ფრენა გრძელდება.

ყოველი წელი — ძველზე წელიწადი!

წლის ბოლომდე 27 დღე დარჩა

პროდუქცია ხარისხის ნიშნით

ბათუმი. (საკ. კორ.). ბათუმი ლენინის მოედანზე აღმართული თორმეტ-სართულიანი სახლის გუმბათზე შეინიშნავთ ფერად ნათურებით გამოსახული სახელმწიფო ხარისხის აღმნიშვნელ ვეებერთელა ემბლემას და ციფრს — 23-ს. ეს რეკლამა ბათუმის მუშათა კლასის წარმატების გამომხატველია.

ახლახან მოსკოვიდან ბათუმის ხალეარეალო გაერთიანებამ სასიხარულო ცნობა მიიღო, 4 სახის პროდუქციას ხარისხის სახელმწიფო ნიშანი მიენიჭა. ესენია სკოლამდელი და სკოლის ასაკის გოგონების ელეგანტური კაბები და ბიჭუნების ველვეტის კოსტუმები. ასეთივე დიდი შეფასება მარშან 3 ნაწარმს ხვდა წილად. ამჟამად ბათუმი მარტო სამკერვალო გაერთიანების 15 ნაწარმს ატარებს მიკუთვნებული ხარისხის სახელმწიფო ნიშანი.

ჭიათურა. (საკ. კორ.). მეცხრე ხუთწლედის დავალებათა ვადამდე შესრულებისათვის წარმატებით იბრძვის „ჭიათურმანგანუმი“ სამმართველოს კოლექტივი, რომელსაც მეცხრე ხუთწლედის ოთხი წლის გეგმით 12.815 ათასი მანეთის სამუშაოები უნდა შეესრულებინა. დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 57-ე წლისთავისათვის მან შეასრულა 12.847 ათასი მანეთის სამუშაოები, გაათავა 16.352 გრძივი მეტრი გვირაბი და ვადამდე შეასრულა ხუთწლედის ოთხი წლის დავალება.

გვირაბმშენებლებმა ხუთწლედის განვლილ პერიოდში სამშობლოს 1.926 ათასი მანეთი მოგება მისცეს, რაც 683 ათასი მანეთით სჭარბობს ოთხი წლის დავალებას.

ჭიათურელმა „ეკირაბმშენებლებმა მწყობრში ჩააყენეს ახალი ათხვისის, ზედა რგანის ძაღარიები, რომელთა წლიური წარმადობა 625 ათასი ტონა მარგანეცია.

გვირაბმშენებლებმა გადაწყვიტეს წლეულს დამატებით აითვისონ 560 ათასი მანეთი და ხუთწლედი სამი ეკვით ადრე შეასრულონ.

გეგმა გან�ლდებულია

ბაკურიანი. ფეხსაცმლის ფაბრიკა „ნარიყალას“ კოლექტივმა, რომელსაც წლიური გეგმის ვადამდე შესრულება ჰქონდა ნაკისრი, პირობა პირნათლად განაღდა, პროდუქციის რეალიზაციისა და სასაქონლო პროდუქციის გამოშვების წლიური გეგმის შესრულება ხამშობლოს 16 ნოემბრისათვის უპატაჟა.

საწარმოში მეტიცად ასორტიმენტებ მომჭირნეობის რეჟიმს. ფაბრიკის „ლენინი“ ფეხსაცმელი.

ფაბრიკის კოლექტივმა გადახედა თავის შესაძლებლობას და გადაწყვიტა წლის ბოლომდე დამატებით 300 ათასი მანეთის სასაქონლო პროდუქცია გამოუშვას.

ეს რედაქციას აცნობეს ფაბრიკის დირექტორმა ა. რობაქიძემ, პარტიკომის მდივანმა დ. ფუტუნაშვილმა, პროფკავშირის კომიტეტის თავმჯდომარემ მ. ცაბარეიშვილმა.

„მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა ტექნოლოგია-74“

მოსკოვში, სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე, დიდი წარმატებით ჩაიარა საერთაშორისო გამოფენამ „მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა ტექნოლოგია-74“. გამოფენაში მონაწილეობდნენ საბჭოთა კავშირის 20 სამინისტროსა და უწყების, ეკონომიური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების: ბულგარეთის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, პოლონეთის, უნგრეთის, ჩეხოსლოვაკიის, აფრეთვე იუგოსლავიის ორგანიზაციები. გამოფენის ექსპონატებმა მკაფიოდ დაადასტურა სოციალისტური ქვეყნების უკანასკნელი მიღწევები ტექნოლოგიური პროცესების მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა შემუშავებისა და დანერგვაში.

გამოფენის მუშაობის დროს ბევრი საუბარი, სემინარი და შეხვედრა გაიმართა. 500-ზე მეტმა სპეციალურ ნაგებობაში ჯიუფმა შეიტანა სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში წარმოების მართვის ავტომატიზაციის ამოცანათა თანამედროვე სისტემატური გადაწყვეტის მოწინავე გამოცდილება.

ექსპოზიცია ინახულა ასი ათასზე მეტმა სპეციალისტმა. სულ კი გამოფენა „მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა ტექნოლოგია-74“ ნახეს ერთ მილიონამდე კაცმა დათვალიერა.

მოსკოვში მოეწყო მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების, პარტიის საქმიანი ორგანოების, ეროვნული ეკონომიკის, ეროვნული ორგანიზაციების, ინსტიტუტების, ეროვნული ეკონომიკის ინსტიტუტების ტექნოლოგიური პროცესების ავტომატიზაციისადმი გამოსათვალიერო ტექნიკის გამოყენების საკითხებზე. მდივნებმა დათვალიერეს გამოფენა „მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა ტექნოლოგია-74“, სადაც დეტალურად გაეცნენ მეტალურგიულ, ენერგეტიკულ, ნავთობმომპოვებელ, ქიმიასშირისა და სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებში მართვის ავტომატიზებულ სისტემათა შექმნისა და გამოყენების დარგში, მოპოვებულ უახლეს მიღწევებს, მოისმინეს სპეციალისტთა ინფორმაციები ამ სამუშაოთა მდგომარეობისა და განვითარების პერსპექტივების შესახებ.

გამოფენის ექსპონატებს გაეცნონ ამხანაგები ა. პ. კირილენკო, ა. ნ. კოსიგინი, კ. ტ. მაზუროვი, ნ. ვ. დემიჩევი, დ. თ. უსტინოვი, ვ. ი. დოლგიხი, კ. ო. კატუშევი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, სსრ კავშირის მინისტრები. (საკლესის კორ.).

ეროვნული ეკონომიკის ინსტიტუტის სხვადასხვა მიდალი აქვს მიღებული სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენაზე ავტომატიზაციის საშუალებათა დემონსტრირების დროს ქუთაისის ავტომატიზაციის საშუალებათა და მართვის სისტემათა სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს კოლექტივს.

ქუთაისელ ხელსაწყოთმშენებელთა მიერ დამზადებული ავტომატური ხელსაწყოები ფართოდ ინერგება სასახლო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში; ბიუროს კოლექტივს ასობით ხელსაწყო დაუპროექტებია და მაღალი სიზუსტის ხელსაწყოების შექმნით ამ ენთუზიასტ დაწესებულებას ასეულ ათასობით მანეთი ეკონომია აქვს მიღებული.

ამჟამად ქუთაისელი კონსტრუქტორები და ინჟინრები წლიური გეგმის ვადამდე შესრულებისათვის იბრძვიან და პირნათლად ასრულებენ ნაკისრ ვალდებულებებს. გაისად მათი ნახილავი გაიგზავნება საერთაშორისო, სადაც უნდა მოეწყოს საერთაშორისო ხელსაწყოთმშენებლობის მიღწევათა გამოფენა. ბიუროში აგრეთვე ამზადებენ ექსპონატებს მოსკოვის „ინტერორგტექნიკის“ გამოფენაზე გასაგზავნად.

• • •

ხელმძღვანელობა: კონსტრუქტორი ნინო საკანდელიძე და ინჟინერი დარეჯან ვეფხვიაშვილი მუშაობენ ინფორმაციის ძიების ავტომატურ სისტემაზე.

ბ. ბერსამიას ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

„ეკონომიკა“

3 დეკემბრის მოწინავე

„ПРАВДА“

50 მილიონზე მეტი საბჭოთა მოქალაქე მონაწილეობს სახელმწიფოთა ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირის მუშაობაში

ეს ბრძოლა მსოფლიო ვითარებაში მნიშვნელოვანწილად ხალხის მასების უმაგალითო აქტიურობის შედეგია. მეგობრობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირი და სხვადასხვა სახელმწიფოთა ორგანიზაციებ, რომლებიც ამჟამად ასზე მეტ სახელმწიფოში მოქმედებენ, თავიანთ მიზნად ისახავენ ხელი შეუწყონ საბჭოთა ხალხთან თავიანთი ქვეყნების ხალხების მეგობრობის განმტკიცებას.

მეგობრობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირი ახლა მასობრივი ორგანიზაციაა, რომლის როლი საზოგადოებრივი ურთიერთობის განვითარებაში თანამიმდევრულად იზრდება, განაგრძო ბ. ნ. პონომარიოვმა, ბევრად გაფართოვდა კავშირის საქმიანობის სფერო. მისი აქტივისტების შემადგენლობაში ახლა მილიონობით ადამიანია. ეს გასაგებია არის: ხალხთა შორის მშვიდობისა და მეგობრობის ჩვენი პოლიტიკა, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო-პოლიტიკური ინიციატივა, დაძაბულობის შენელებაზე გადასვლა.

ეს ძვრები მსოფლიო ვითარებაში მნიშვნელოვანწილად ხალხის მასების უმაგალითო აქტიურობის შედეგია. მეგობრობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირი და სხვადასხვა საზღვარგარეთული ორგანიზაციები, რომლებიც ახლა მეტ სახელმწიფოში მოქმედებენ, თავიანთ მიზნად ისახავენ ხელი შეუწყონ საბჭოთა ხალხთან თავიანთი ქვეყნების ხალხების მეგობრობის განმტკიცებას.

მეგობრობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირი ახლა მასობრივი ორგანიზაციაა, რომლის როლი საზოგადოებრივი ურთიერთობის განვითარებაში თანამიმდევრულად იზრდება, განაგრძო ბ. ნ. პონომარიოვმა, ბევრად გაფართოვდა კავშირის საქმიანობის სფერო. მისი აქტივისტების შემადგენლობაში ახლა მილიონობით ადამიანია. ეს გასაგებია არის: ხალხთა შორის მშვიდობისა და მეგობრობის ჩვენი პოლიტიკა, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს საგარეო-პოლიტიკური

თანამშრომლობის ინტერესებისათვის

საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საბჭოთა საზოგადოებების კავშირის III სრულიად საკავშირო კონფერენციი

ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი.

კონფერენციის პრეზიდიუმში იყვნენ ამხანაგები ბ. ნ. პონომარიოვი, კ. ო. კატუშევი, სსრ კავშირის მინისტრები, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს პასუხისმგებელი მუშაკები, ცნობილი მეცნიერები, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწენი, საწარმოების, კოლმეურნეობების, სასწავლებლების ხელმძღვანელები. მათთან ერთად იყვნენ სსრ კავშირთან მეგობრობის მთელ რიგ საზღვარგარეთული საზოგადოებათა დელეგაციების მეთაურები.

დელეგატებმა და სტუმრებმა დიდი აპლოდისმენტებით სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიურო ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მეთაურობით.

კონფერენციაზე სიტყვა წარმოთქვა ბ. ნ. პონომარიოვმა.

თქვენი კონფერენცია, თქვა მან, იმართება ღირსშესანიშნავ დროს, როცა სკკპ XXIV ყრილობის მიერ დასახული მშვიდობის პროგრამის ზემოქმედებით უაღრესად დიდმნიშვნელოვანი და პერსპექტიული ძვრები ხდება არა მარტო საერთაშორისო ურთიერთობაში, არამედ ადამიანთა გონება-გაზნეობლობაშიც, ეს ძვრები მოასწავებს, კონფრონტაციიდან და „ცივი ომიდან“ თანაარსებობის ლენინური პრინციპის ბაზაზე, სხვადასხვა სოციალური წყობილების სახელმწიფოთა ურთიერთობის ნორმალიზაციაზე, დაძაბულობის შენელებაზე გადასვლას.

ეს ძვრები ასევე ეროვნულ ცხოვრებაში, ადამიანთა ცხოვრებაში, ადამიანთა ურთიერთობაში, ეროვნულ ურთიერთობებში, ეროვნულ ურთიერთობებში, ეროვნულ ურთიერთობებ

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმის გადაწყვეტილებანი—ცხოვრებაში!

მთავარია დონე

ქუთაისის აბრეშუმის საწარმოო გაერთიანების მთავარი საწარმოს პარტიულ ორგანიზაციასთან არსებული ერთი პოლიტსკოლის მეცადინეობაზე

ბინი ამ მეცადინეობაზე ცვლიდან მოვიდნენ. ზოგიერთ მათგანს ვერც კი მოესწრო სამუშაო ხალათის გამოცვლა და სამეცადინო ოთახში დაზგების სურნელი თან შემოჰყვა. ყველანი ახალგაზრდები არიან. ქალები სჭარბობენ, მათ შორის ბევრი დედა.

რამდენი საინტერესო პრობლემა დაუყენებიათ აქ, ეხარე კამათიც გამართულა, საკითხები გაურკვევიათ და ამაყოფილნი დაშლილან. ყოველი მეცადინეობიდან ცოდნა ახალი მარაგით ივსება, მცოდნემ ცხოვრების ყადრი და შრომის ფასეულობა იცის.

ადრე ისინი სხვადასხვა ტიპის სკოლებში მეცადინეობდნენ, წლეულს პირველად ჩაენერგა „სოციალიზმი და შრომა". საქმოვი წარმოების უფროსი გიორგი ვახაძე გამოცდილი პროპაგანდისტია. 1949 წელს, ივანოვოს საფეიერო მრეწველობის ინსტიტუტი რომ დაამთავრა, სამუშაოდ ესტონეთში გაამწესეს, 1951 წელს პარტიაში მიიღეს და აქედან მოყოლებული პროპაგანდისტის სპეციალობა მოყოლებულია ბასუხისმგებლობითა და სიყვარულით ასრულებს.

— ყოველ მეცადინეობაზე მე, თვით ორგანიზაცია (პარტიული კომიტეტის მდივანი ნ. ბოცვანი) განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს კომუნისტებისა და უპარტიოების მარქსისტულ-ლენინურ სწავლებას. ახალ სასწავლო წელს პოლიტიკური განათლების სისტემაში 735 მშრომელი სწავლობს, ხოლო კომკავშირული პოლიტიკური განათლების ქსელში — 738 ახალგაზრდა. ბევრი ფეიქარი სწავლობს დაუსწრებლად. მარქსისტ-ლენინიზმის საღამოს უნივერსიტეტში, კომუნისტური შრომის სკოლებში.

და, ა‌ი, დღეს, მორიგი, რიგით მესამე მეცადინეობა ეძღვნება თემას „შრომა განვითარებულ სოციალისტურ საზოგადოებაში", პირველ ორ მეცადინეობაზე მსმენელებმა დაამუშავეს თემა „ყველაფერი ადამიანისათვის, ადამიანი კეთილდღეობისათვის" და ბუნებრივია, პროპაგანდისტმაც ამით დაიწყო საუბარი.

სიტყვა წარმოთქვა ფეიქარმა პ. ძოწენიძემ. იგი დამაჯერებლად საუბრობს სკკპ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად საბჭოთა ადამიანების მატერიალური პირობების გაუმჯობესების საკითხებზე, ადგილობრივი ცხოვრებიდან მოაყოვს მაგალითები ამ მხრივ გაწეული მუშაობის შესახებ.

— საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მიერ ამ უახლესწლად მიღებულ ღონისძიებათა შედეგად, — აღნიშნავს იგი, — დიდი ყურადღება ეთმობა ფეიქართა შრომითი და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებას. ჩვენ, ყველანი, როგორც ერთი კაცი, მხარს ვუჭერთ რეპუბლიკის პარტიულ ხელმძღვანელობის მიერ გატარებულ ღონისძიებებს, რომელთა მიზანია ბოლომდე აღმოფხვრას რესპუბლიკაში არსებული ნეგატიური მოვლენები. ამ ღონისძიებათა შედეგები ხელშესახები და ნათელია ჩვენი ცხოვრების მაგალითებიდანაც. მარტო ამ ორი უახლესელი სამი წლის მანძილზე ორი ხუთ-ხუთსართულიანი სახლი ჩაფდა ჩვენი საბინაო პირობების გაუმჯობესების სამსახურში, მზვეთრად გაუმჯობესდა სავაჭრო და საყოფაცხოვრებო მომსახურება. მაგრამ ის, რაც გაკეთდა, სრულებითაც არ არის საკმარისი. ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლია მუშათა მომსახურების, კერძოდ, საკაჭრო მომსახურების საქმეში. კინ უნდა იბრძოლოს ამის წინააღმდეგ? უპირველესად ჩვენ, კომუნისტებმა, მუშებმა, ვინაიდან ყოველი გადაწყვეტილება ჭალადღეს დარჩება, თუ კომუნისტები, შრომითი კოლექტივის ყოველი წევრი ბოლომდე არ უზრუნველყოფთ მის განხორციელებას, სწორედ ამ საკითხზე გაამახვილა ყურადღება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ახლახან გამართულმა XIV პლენუმმა, რომლის მასალების ღრმად შესწავლისათვის საჭიროდ მიმაჩნია მოეწყოს მეცადინეობები.

დაწყებულ საუბარს განაგრძობს № 3 საქსოვი საამქროს ქარგალი გ. გაბრიაძე, მის ბრიგადაში ოთხი მქსოველი და ორი ჩაწყვეტილი ძაფების აღმდგენელია. ისინი ორმოც საქსოვ დაზგას ემსახურებიან და დიდი გადაჭარბებით ასრულებენ ყოველდღიურ საწარმოო დავალებებს.

— თითქმის ყოველდღე უმჯობესდება მუშათა შრომისა და ცხოვრების მატერიალური პირობები, — განაცხადა მან, — მაგრამ ამ მხრივ ყველაფერი რეგზე რიდია. ჩვენს ბიენალეებებში, სადაც ექვსთვიანს კაცზე მეტი მუშაობს, დღემდე არ გაგვაჩნია მუშათა კლუბი. ეს კი უარყოფით გავლენას ახდენს ფეიქართა კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის დონეზე.

პროპაგანდისტის მიერ დაყენებული საკითხები სხვა მსმენელებსაც შინაარსიანად გააშუქეს. ხაინტერესო იყო ფეიქარ შ. ბეხტაკაეს გამოსვლა, რომელმაც ილაპარაკა პროფკავშირიზმის მავნე შედეგებზე, ამ მხრივ ბრძოლის გაძლიერების აუცილებლობაზე. მეცადინეობაზე ყველა მსმენელი აქტიურობდა.

პროპაგანდისტი გ. ვახაძე აჯამებს მეცადინეობის შედეგებს და ახალი მასალის ახსნა-განმარტებაზე გადადის. მისი დინჯი, აუჩქარებელი ტონი, დამაჯერებლობა, თვალსაჩინოების მასალის დროდადრო გამოყენება ემოციურს ხდის საუბარს. საუბარში ფართო ადგილი დაეთმო ადგილობრივი ცხოვრების ფაქტებს. პროპაგანდისტმა თამამიდგენრულად განმარტა საკითხები: შრომა—საზოგადოების ცხოვრების საფუძველი, შრომის დამახასიათებელი ნიშნები განვითარებული სოციალი-ზმის პირობებში, სოციალისტური შრომა საზოგადოების სიმდიდრის წყაროა. მსმენელებმა მრავალი მეცადინეობისათვის მიიღეს პრაქტიკული დავალება — გააკეთონ ხუთწლედის და წლიური დავალების შესრულების მიმდინარეობის ანალიზი.

მეცადინეობიდან შინებული კარგ შთაბეჭდილებას ვრთგვარად ანელებს ის, რომ მსმენელებმა და პროპაგანდისტმა საკმაოდ არ გამოიყენეს მაგალითები მხატვრული ლიტერატურიდან, თუმცა განხილული თემა ამის შესაძლებლობას იძლეოდა. საჭირო იყო პროპაგანდისტს მოკლედ მიმოეხილა ნოემბრის დავალებათა შესრულების მიმდინარეობაც.

მეცადინეობა დამთავრდა. საერთო შთაბეჭდილება გვაჯერებს, რომ მსმენელები პრაქტიკულად გამოიყენებენ სკოლაში მიღებულ ცოდნას. ამასთან, პარტიული ორგანიზაცია და პროპაგანდისტი, ვფიქრობთ, არ დაივიწყებენ ვ. ი. ლენინის მითითებას: „და თუ ჩვენ გვეტაფება აზრი, რომ მეტისმეტად დიდ ყურადღებას ვაქცევთ პროპაგანდას, საჭიროა ითქვას, რომ ჩვენ ეს აუცილებლად კიდევ ასჯერ უფრო მეტად უნდა გავაკეთოთ".

დ. გელენიძე,
„კომუნისტის" საკ. კორ.

რატომ ჩრდილავს მუშაობის გრაფიკი?

განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტებზე

□

სამეო-მეტალურგიული კომბინატი ერის ასეთი საწარმოა ამბროლაურის რაიონში. აქ ხდება იშვიათი წიაღისეულის — დარიშხანის მოპოვება და მისი გადამუშავება. საბადო კავკასიონის მთებში, ზღვის დონიდან 2.100 მეტრზე მდებარეობს სამრეწველო დაბა და მთელი საწარმოო კომპლექსი კი ბუნების უმშვენიერეს წიაღში, სოფელ ურავის მახლობლად, მთის მდინარე ლუხუნის ორივე სანაპიროზეა განლაგებული.

მიმდინარე ხუთწლედში კომბინატის კოლექტივმა ათი ახალი სახის საწარმოო მნიშვნელობის პროდუქცია ითვისა, ერთ-ერთ მათგანს — სუფთა რაფინირებულ დარიშხანს შარმან სანელშეფო ხარისხის ნიშანი მიენიჭა. კომბინატი სახალხო მეურნეობას ამარაგებს 35 სახის უნიშვნელოვანესი პროდუქციით. ყველა მათგანს უმეტესად იყენებენ ახალი დარგების — კამოთელითი და ლაზერის ტექნიკის, ელექტროგრაფიის, სხვადასხვა მინისა და ბროლის წარმოებაში, საავიაციო ტექნიკაში, სოფლის მეურნეობაში, მედიცინაში, გემთმშენებლობაში და სხვ.

— ლუხუნის დარიშხანის საბადო, — გვეუბნება კომბინატის დირექტორი ლ. გელოვანი, — საბჭოთა კავშირში ერთ-ერთ უნიკალურ საბადოდ ითვლება. მისი წიაღისეული თავისი დიდი ბრილიანტივით შემადგენლობით საშუალებას იძლევა უმაღლესი ხარისხის დარიშხანის ხუფთა შესაერთების მისაღებად.

აქ გაითვალისწინეს საბადოს ეს უპირატესობა, აგრეთვე ისიც, რომ საწარმოს ახლანდელი ბაზა ვეღარ დაკმაყოფილებს მომავალში სახალხო მეურნეობის გაზრდილ მოთხოვნილებას და ფეხს წესრიგში დაყენეს კიდევ საწარმოს მოლიანი რეკონსტრუქციისა და გაფართოების აუცილებლობა.

ხუთწლედის ეს ახალმშენებლობა აქ 1971 წელს დაიწყო. იგი განსაკუთრებული მნიშვნელობისა და გაბედულ უნდა დამთავრდეს. აქ მომავალში გათვალისწინებულია კიდევ უფრო გრანდიოზული სამუშაოების ჩატარება, კომბინატის საწარმოო სიმძლავრის გადიდება, და მუშათა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესება.

როგორია საქმის ფაქტიური მდგომარეობა ადგილზე? სრულდება თუ არა სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა გეგმები?

რვა სამშენებლო ორგანიზაციიდან გათვალისწინებული გეგმის მიხედვით მხოლოდ ერთი ორგანიზაცია — № 10 საგზაო-სამშენებლო სამმართველო (უფროსი შ. ქვანაშვილი) მუშაობს. ამ სამმართველოს მშენებლებმა წესი-ურავის გზის მონაკვეთის ორ კილომეტრზე უკვე დააგეს ასფალტი, ხოლო 3 კილომეტრზე შავხრულეს დიდძალი მიწის სამუშაოები, მოაწყეს გზის მყარი საფუძველი. წლეულს პირველ სამ კვარტალში აქ შესრულებულია 248 ათასი მანეთის სამუშაო, გეგმა კი მხოლოდ 235 ათასი მანეთის ათვისებას ითვალისწინებდა.

წესი-ურავის გზაზე ავტომანქანამ სწრაფად გაიქროლა და გეზი ჩრდილოეთისაკენ აიღო. ხელმარჯვენივ დარჩა თეთრი დარიშხანის ქარხნის მრჩოლავი საკვამურები. ეს ძველი, პრიმიტიული ქარხანა თავის არსებობის ბოლო დღეებს ითვლის. მაგრამ, კეკუსტრუქციის გეგმის მიხედვით, კაკუასიონის მთებში გადაატანენ — მეტალურგია დაბიდან ოთხი კილომეტრის დაშორებით.

ათიოდე წუთიც და, თეთრი დარიშხანის ქარხნის სამშენებლო ობიექტზე ვართ. ამ ქარხანას ორიდან სამშენებლო სამმართველო (უფროსი ა. კუპუნიძე) აშენებს. დაინტერესდით სამშენებლო-სამონტაჟო გეგმის შესრულების მაჩვენებლებით. მდგომარეობა საგალოდა. ქარხნის მთავარი კორპუსის შენებლობის სამი კვარტალის გეგმა შესრულებულია მხოლოდ 94,4 პროცენტით. განსაკუთრებით ჩამორჩება მაღნის ხარეცხი საამქროს სამშენებლო სამუშაოები. დროის ამაგე მოსაკვეთში აქ მშენებლებმა მხოლოდ 32 ათასი მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები შეასრულეს და გეგმა მხოლოდ სანახევროდ — 53,4 პროცენტით განაღდეს. ჩამორჩენის ძირითადი მიზეზია შრომის ორგანიზაციის დაბალი დონე, უდისციპლინობა, არ იცრძნობა შენებელთა მრომითი შემართება.

თეთრი დარიშხანის ქარხნის მთელი სამონტაჟო სიმუშაოების შესრულება დავალებული აქვს ტყიბულის სამშენებლო-სამონტაჟო უბნის კოლექტივს (უფროსი ბ. გვეტაძე). ვესაუბრავთ მემონტაჟეებთა ბრიგადის წევრებს. ისინი ქარხნის მთავარი კორპუსის უზარმაზარი რკინის კონსტრუქციებს ამონტაჟებენ. კრანად მუშაობენ მემონტაჟეები, ისინი ჩქარობენ, „მთელ ძალ-ღონეს ხმარობენ, რათა ძირითადი სამონტაჟო სამუშაოები დროზე დაამთავრონ. მაგრამ მათ ცუდი საყოფაცხოვრებო პირობები აქვთ. როგორც აქ მომუშავე, ისე სხვა დანარჩენი მშენებლები, მოკლებულნი არიან იმის საშუალებას, რომ ადგილზე მიიღონ ცხელი სადილი. საერთოდ აქ საშვილი არ დადგა მუშათა კვების საქმის მოგვარებას. ნუთუ ახე ძნელია სამშენებლო მოედანზე გახსნან პატარა სავაჭრო ფარდული? ნორმალურ მოუგარიკეთ დაბის ცენტრიდან ქარხნის მშენებლობამდე მუშების გადაყვანა. მშენებლებს დილას და საღამოს ფეხით უწევთათ დიდი მანძილის გავლა.

მშენებლობის ტემპსა და შრომის ხეორი ორგანიზაციის საქმეს დიდად აფერხებს მეტალურგთა დაბასა და თეთრი დარიშხანის ქარხნის მშენებლობას შორის სატელეფონო კავშირის უქონლობა. სატელეფონო კავშირი არც სხვა სამშენებლო ობიექტებზეა მოგვარებული. სამთო-მეტალურგიულ კომბინატს სადღეღამისო სატელეფონო კავშირი რაიონულ ცენტრთანაც კი არ აქვს დამყარებული. კავშირგაბმულობასა და სიგნალიზაციაზე, როგორც ვგეიხრეს, წლეულს გამოყოფილია საკმაოდ ხოლიდური თანხა — 47 ათასი მანეთი, ნამდვილად კი, ათვისებულია მხოლოდ 5 ათასი მანეთი, ანუ წლიური გეგმის 10,6 პროცენტი. გასაკვირველია სამრეწველო კავშირგაბმულობის სპეციალური სამშენებლო სამმართველოს (უფროსი რ. სტეფანიანი) ხელმძღვანელების უცნაური პოზიცია, რომლებიც მუუდადავად არა ერთი შეხვედრებისა, არ უბრუნდებიან მშენებლობას და ჩაშლის პირამდე მიიყვანეს სამეფოშეფოო გეგმა.

ბრუნდებით უკან. დაბის ცენტრში ჩვენი ყურადღება მიიპყრო ორმა ახალმა შენობამ, რომლებიც სულ მალე უნდა გადაეცეს საექსპლოატაციოდ. ერთი მათგანი 110-ადგილიანი მზეთა სასადილოა, მეორე კი — მრავალსართულიანი კაპიტალური საცხოვრებელი სახლი. მშენებელთა სასასელოდ უნდა ითქვას, რომ ორივე შენობა კარგად, მაღალხარისხოვნად არის აგებული. სულ მალე ახალ სახლში ბინებს მიიღებენ მშენებლები, მუშები, ინჟინრები და ტექნიკოსები.

იქვე ახალი საქვაბე კომბლექსის მშენებლობაც. იგი დაბის აღმოსავლეთით, მდინარე ლუხუნის მარჯვენა სანაპიროზე მდებარეობს.

— ეს ობიექტი, — გვეუბნება ჩორდმშენის სამშენებლო სამმართველოს პირველი უბნის უფროსი ინჟინერი დ. კაკაბაძე, — წლეულს მეოთხე კვარტალის ბოლოს უნდა ავამუშაოთ...

დეტალურად ეკითხეულობთ ასამუშავებელ ობიექტს. მდგომარეობა დამაფიქრებელია. ხაქვაბე კომბლექსის ჩაბარებამდე ვადა იწურება, სამუშაოები კი კვლავ ბევრია დარჩენილი, მაგრამ აქ ეს არაფის აღელვებს. მესამე ქვაბის ბეტონის სამირკველი რაც შეიძლება სწრაფად უნდა ჩაეყაროს, თორემ შეფუჩრდება მადნის ხარეცხი საამქროს სამშენებლო სამუშაოები. დროის ამაგე მოსაკვეთში აქ მშენებლებმა მხოლოდ 32 ათასი მანეთის სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოები

შეასრულეს და გეგმა მხოლოდ სანახევროდ — 53,4 პროცენტით განაღდეს. ჩამორჩენის ძირითადი მიზეზია შრომის ორგანიზაციის დაბალი დონე, ადგილობრივი ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, ...

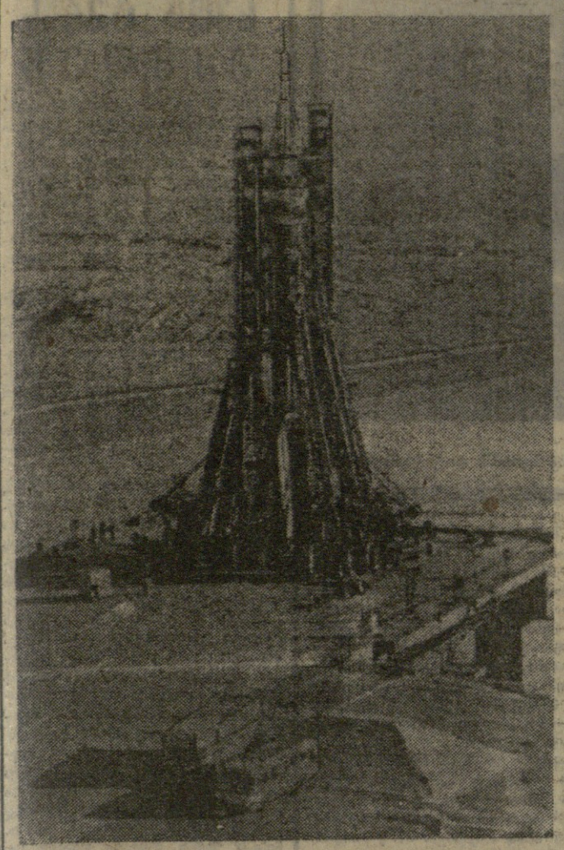

ბაიკონურის უხვი მზე

რეპორტაჟი სოიუზ-16 ხომალდის სასტარტო მოედნიდან

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘ ᲖᲔ: ᲙᲝᲡᲛᲝᲡᲣᲠᲘ ᲮᲝᲛᲐᲚᲓᲘ „ᲡᲝᲘᲣᲖ-16“ ᲡᲐᲡᲢᲐᲠᲢᲝ ᲛᲝᲔᲓᲜᲘᲓᲐᲜ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲢᲝ.

ᲡᲐᲝᲪᲐᲠᲘ დამთხვევაა: ბაიკონურის კოსმოდრომიდან ოცდაᲡამი პილოტირებული სტარტის დროს Არცერთი დღე დრუბლიანი არ ყოფილა. არა, ეძიტომ კი არა, რომ კოსმოსში უამინდობის გამო არ მიფრინავენ. უბრალოდ კოსმოდრომზე ბედნიერი ტრადიცია დამკვიდრდა და ᲐᲛ ტრადიციისამებრ მზე უბვად ანიჭებს საზეიმო განწყობილებას კოსმოდრომის ᲧᲕᲔᲚᲐ მᲠᲝᲛᲔᲚᲗ მათი ნიჭისა და გატაცებისათვის, ძალი ძნელი შრომისათვის.

ეს-ეს არის ოთხსართულიანი სახლის სიმაღლის მასიური „კარი“ ნელ-ნელა შეედო სამონტაჟო-საცდელი კორპუსის კედელში, სადაც დამთავრდა რაკეტისა და ხომალდის მომზადება.

დიახ, ეს ᲧᲝᲕᲔᲚᲗᲕᲘᲡ დიდი დღესასწაულია ასათასობით ადამიანისათვის, რომლებიც ᲐᲒᲘᲛᲔᲜ და აცილებენ სამყაროში მიმავალ ხომალდებს. უკან დარჩა დიდი შრომა, კონსტრუქტორის ნახაზებიდან და მეტალურგის ბრძმედებიდან მოᲧᲝᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ხომალდის კოსმოსური ტრასის ᲧᲕᲔᲚᲐ ელემენტის უᲬᲣᲡᲢᲔᲡᲘ მათემატიკური გაანგარიშებით დამთავრებული.

დღეᲕᲐᲜᲓᲔᲚᲘ სტარტის ტრასა კი განსაკუთრებულია. „სოიუზის“ სერიიდან მეთექვსმეტე ხომალდი გავა ორბიტაზე, რომელიც მაქსიმალურად უახლოვდება იმ ორბიტას, რომელზეც 1975 წლის ივლისში ერთმანეთს უნდა შეხვდნენ ხომალდები „სოიუზი“ და „აპოლონი“. ჩვენს ᲑᲝᲠᲢ-ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲔᲑᲨᲘ, თქვენს ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲡᲢᲔᲑᲗᲐᲜ შეხვედრაზე ეკიპაჟის წევრებმა ალექსეი ელისეევმა და ნიკოლოზ რუკავიშნიკოვმა, ჩაწერილია პრაქტიკულად ᲧᲕᲔᲚᲐ ოპერაცია, რომლებიც საჭიროიქნება „სოიუზისა“ და „აპოლონის“ ხომალდების შეხვედრის დროს.

მეტად დაძაბული იყო უკანასკნელი დღეები, რომლებიც კოსმონავტებმა დედამიწაზე გაატარეს. დილაადრიან პარკის ხეივნებში, რომელიც გარს აკრავს სასტუმრო „კოსმონავტს“, თვალს მოეკრაᲜᲔᲗᲘᲗ კოსმონავტთა ᲚᲣᲠᲯ ოლიმპიურ კოსტიუმებს — ისინი 20 წუთს დარბოდნენ, 20 წუთს ფეხბურთᲐᲝᲑᲓᲐᲓᲐ. გადიოდნენ და ამდენ ხანსვე ცივ შხაპს იღებდნენ. შემდეგ ᲧᲝᲕᲔᲚᲓᲦᲔᲣᲠᲘ მუშაობა სამონტაჟო-საცდელ კომპლექსში — სკაფანდრების მოხსნები, ხომალდში დადგმული მაგნეტოფონებისა და რადიოგადამცემების შემოწმება, კონსულტაციები სპეციალისტებთან, რომლებიც ფრენას ამზადებდნენ.

ახლა ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠი ეს გაცლილია. გეისმის კოსმოდრომის სხვადასხვა სამსახურის წარმომადგენლები მკაფიო მოხსენებანი სტარტისათვის მზადყოფნის შესახებ, გულდასმით ამოწმებს ფრენის მეცნიერული ექსპერიმენტების გეგმის სრულყოᲕᲜᲘᲡ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმთან არსებული „ინტერკოსმოსის“ საბჭოს თავმჯდომარე აკადემიკოსი ბ. ნ. პეტროვი. ოქვე არიან კოსმოსის გამოცდილი ასები ვლადიმერ შატალოვი და გიორგი ბერეგოვოი, საბჭოთა კავშირ-ამერიკის ექსპერიმენტში „სოიუზ“ ხომალდის პირველი ეკიპაჟის მეთაური ალექსეი ლეონოვი.

სიმობრით გააᲬᲣᲔᲡ მატარებელი რაკეტა. ფილიპჩენკო და რუკავიშნიკოვი მადლობას უხდიან ᲧᲕᲔᲚᲐს, ვინც მათი ხომალდი აღჭურვა, ᲕᲘᲜᲪ ისინი ფრენისათვის მოამზადა.

— ახლა კი, როცა ᲧᲕᲔᲚᲐ წინასასტარტო მოღელვრება გაᲕᲚᲘᲚᲐ, რა არის თქვენი მთავარი საფიქრალი? გკითხეთ ეკიპაჟს.

— ᲦᲛᲔᲠᲗᲛᲐ ᲐᲠᲐ ქნას და, არ გავცᲔᲒᲓᲔთ, — იᲗᲥᲛᲐ ფილიპჩენკომ.

მოვდივართ სათვალთვალო პუნქტში, რომელიც სასტარტო მოედნიდან ერთ კილომეტრზე მდებარეᲝᲑს.

სამხრეთის მზე თვალს გვᲬᲠᲘს, ქრის ველის სუსხიანი ქარი.

ხომ არ იყინებით იქ ᲩᲕᲔᲜᲗᲐᲜ? — გეᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲐ „ᲑᲝᲠᲢᲘ-დედამიწის“ კავშირგაბმულობის სპეᲪᲘᲐᲚᲘᲗ ანტენი ფილიპჩენკო. მისი მოხᲛᲝᲑის ნიშნებია „ქარᲑᲣᲤᲔ“, ისევე როგორც მის პირველ კოსმოსურ რეისში ᲧᲝᲤ. „სანამ არ გავფრენილვართ, ჩვენთან მოდით, ᲔᲒᲔᲛᲝᲜᲘᲗ, — გეისმის რუკავიშნიკოვის მხიᲐრული ხმა.

სტარტამდე რამდენიმე წამᲛᲔ რჩება, ᲩᲔᲓᲘᲝᲜᲘᲗ გეისმის სასტარტო ᲬᲔᲒᲣᲤᲔᲡᲚᲘᲡ კომანდები, რაკეტა. რომელმაც თᲝᲕᲚᲘᲗᲘᲗ თეთრი კუდი დატოვა ᲩᲔᲪᲚᲨᲘ, მზისკენ გაᲒᲘᲣᲠᲐ.

Ნ. ᲟᲔᲚᲔᲖᲜᲝᲕᲘ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲞᲔᲪ. ᲙᲝᲠᲠ.

ᲑᲐᲘᲙᲝᲜᲣᲠᲘᲡ ᲙᲝᲡᲛᲝᲓᲠᲝᲛᲘᲓᲐᲜ

ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ • ᲤᲐᲥᲢᲔᲑᲘ

ᲑᲣᲓᲐᲞᲔᲨᲢᲨᲘ გაიხსნა გამოფენა „საᲑ᭭ᲭᲝთა მეცნიერებისა და ტექნიკის მიღწᲔᲕᲔᲑი და მეცნიერულ-ტექნიკური თანამშრომლობა სხრ კავშირსა და უნგრეთის სახალხო რესპუᲑᲚᲘკას შორის“. გამოფენა მიეძღვნა მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში ორი მომმე სოციალისტური ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ნაᲧᲝᲤიერი ურთიერთთანამშრომლობის 25 წლისთავს.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ: გამოფენის დამთვალიერებლები ხაიან-ᲨᲣᲨᲔᲜᲙᲝᲕის სახელმწᲘᲤᲝ ელექტროსადგურის მაკეტთან.

ᲛᲢᲘ-ᲡᲐᲯᲓᲘᲡᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲙᲐᲠᲘᲖᲘ

ᲝᲠᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲝᲑᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲤᲐᲖᲐ.

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ

ᲒᲐᲛᲐᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲢᲠᲐᲢᲔᲒᲘᲣᲚᲘ ᲨᲔᲘᲐᲠᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲣᲖᲚᲣᲓᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ

ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲚᲐᲕᲔᲜ „ᲡᲐᲔᲠᲗᲝ ᲑᲐᲖᲐᲠᲗᲐᲜ“ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲑᲣᲚ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲡ.

ᲡᲐᲥᲛᲘᲐᲜᲘ ᲣᲠᲗᲘᲔᲠᲗᲝᲑᲐ

ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲨᲘ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐᲒ Ლ. ᲑᲠᲔᲟᲜᲔᲕᲘᲡ ᲕᲘᲖᲘᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜ

ᲡᲙᲙᲐ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევისა და საფრანგეთის პრეზიდენტის ვალერი ჟისკარ დ'ესტენის მომავალი შეხვედრა დიდმნიშვნელოვანი ხტიმული იქნება საფრანგეთ-საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირის თანამშრომლობის განვითარებისათვის ბევრ სფეროში, კერძოდ, ეკონომიკის სფეროში — განაცხადა საკᲔᲓᲚᲝᲡ კორესპონდენტთან საუბარში საფრანგეთის საგარეო საქმეთა სახელმწიფო მდივანმა ნორბერ სეგარმა.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ქᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲘ შორის, თქვა მან, წარმატებით ᲘᲗᲘთარდება ურთიერთხელსაᲧრელი ვაჭრობა. ამ თვეში დამთავრდება 1970-1974 წლების საᲕᲐᲭᲠᲝ შეთანხმების რეალიზაცია, რომელიც ითვალისწინებს სსრ კავშირისა და საფრანგეთის საქონელბრუნვის გაორკეᲪᲔᲑის წინა ათწლეულთან შედარებით. ნორბერ სეგარმა თქვა, რომ ეს შეთანხმება არა მარტო მთლიანად, არამედ გადაᲭარბებითაც შესრულდა.

— საქმიანი ურთიერთობის განვითარებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკისა და მრეწველობის დარგში 10-წლიან პროგრამას, რომელიც სსრ კავშირმა და საფრანგეთმა გასულ წელს მიიღეს. პროგრამა შემუშავდა 1971 წლის ოქტომბერში საფრანგეთში ლ. ი. ბრეჟნევის ვიზიტის დროს დადებული საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-საფრანგეთის შეთანხმების შესაბამისად.

ორი ქᲕᲔᲧᲜᲘᲡ საქმიანი ურთიერთობის ახალ ფაზას ახასიათებს დიდი მასშტაბის ეკონომიური პროექტების განხორᲪᲘელება. ასეთი თანამშრომლობის მაგალითია შეთანხმება საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირის დიდი ქიმიური კომპლექსის მშენებლობაში საფრანგეთის ფირმების მონაწილეობის შესახებ. მოწყობილობის მოწოდების სახᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ საფრანგეთი სსრ კავშირიდან შეიᲬᲘᲡᲣᲚ მისთვის საᲭᲘრო ქიმიურ პროდუქტებს.

საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირი და საფრანგეთი ახორციელებენ აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პროექტებს. მაგალითად, სსრ კავშირი მონაწილეობს ხმელთაᲨᲣა ზღვის სანაპიროზე ფოს-ს�ᲠᲘᲡ მეტალურგიული კომპლექსის შექმნაში. იგი მიᲬᲣდის აგრეთვე ᲘᲠᲝᲜᲓᲘᲡ შესართავთან საფრანგეთის ნაᲬᲝᲛᲑᲐᲡᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ გაფართოებისა და მოდერნიზაციისათვის საᲭᲘრო მოწყობილობის მნიშვნელოვან ნაწილს.

ნაყოფიერი ეკონომიური თანამშრომლობის კიᲠᲔᲓ ერთი მაგალითია საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-საფრანგეთის კოოპერაცია პროგრამული მართვის შეტალურგიული ჩარხების წარმოებაში.

საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-საფრანგეთის თანამშრომლობის დიდ პერსპექტიᲕᲔᲑს სახავს ახალი ხუთწლიანი ეკონომიური შეთანხმება, რომლის დადების შესახებ უკვე მიღწეულია თანხმობა. (საკდესის კორ.).

ᲐᲢᲝᲛᲘ — ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑის ᲡᲐᲛᲡᲐᲮᲣᲠᲨᲘ

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 2 დეკემბერი. (საკდესი). საფრანგეთში სკკᲐ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის სამუშაო ვიზიტის წინ შეიძლება ᲗᲥᲕᲐთ, რომ საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-საფრანგეთს თანამშრომლობა ატომური ენერგიის მშვიდობიანი გამოყენების დარგში წარმატებით ვითარდება, განაცხადა საკᲔᲓᲚᲘᲡ კორესპონდენტთან საუბარში საფრანგეთის ატომური ენერგიის კომისარიატის საერთაშორისო ურთიერთობის განყოფილების დირექტორმა ფრანსუა ბერომ.

ატომური ენერგიის კომისარიატი, თქვა მან, შეიქმნა გენერალ შარლ დე გოლის ინიციატიᲕᲘთ საფრანგეთის განთავისუᲤᲚᲔᲑის შემდეგ. დაახლოებით ოცდაათი წლის წინათ კომისარიატმა და საᲑ᭭ᲭᲝთა სამეცნიერო-კვლევითმა დაწესებულებებმა და ᲠᲣᲬᲧებმა პირველი კონტაქტები დამᲧარეს. მას შემდეგ საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-საფრანგეთის თანამშრომლობა ამ დარგში დიდად განვითარდა.

ჩვენ, ᲮᲐᲮᲐ ᲬᲐᲡᲣᲚი დასასრულ ფრანსუა ბერომ, დარწმუნებული ვართ, რომ ატომური ენერგიის მშვიდობიანი გამოყენების დარგში საᲭᲘრო ᲡᲡᲠ კავშირისა და საფრანგეთის თანამშრომლობის პერსპექტიᲕᲔᲑი შესანიშნავია.

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ, 3 დეკემბერი. (საკდესი). ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ჯ. ფორდმა პრეს-კონფერენციაზე გააᲪᲘᲐ განცხადება სკკᲐ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანთან ბრეჟნევთან ერთად ჩვენ შესაძლებლად ᲕᲗᲕᲚᲘᲗ ᲠᲗᲛᲜᲘᲡᲗᲕის გაᲪᲜობის აᲠ დაᲕᲯᲔᲠᲓᲔᲗ.

ᲕᲚᲐᲓᲘᲕᲝᲡᲢᲝᲙᲘᲗᲐᲜ, თქვა ჯ. ფორდმა, მᲬᲘᲠᲔᲓ შეეᲬᲔᲣᲚᲔᲗ გამᲔᲚᲔᲑული სტრატეᲒᲘᲣᲚი შეიარაღება, რის მიღწᲔᲕᲐᲡაც ᲕᲔრ ᲒᲐᲒᲘᲠᲗᲕᲔᲑᲓᲐ ატომური საᲣᲭᲣნის დაწᲧᲔᲑᲘდან. ᲕᲗᲥᲕᲐᲗ, რომ მომავალი თაობები მადლობას გᲕᲔᲢᲧᲕᲘᲐᲗ ამისათვის.

სკკᲐ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანთან ლ. ი. ბრეჟნევთან შეხვედრამ საᲣკეთესო შესაძლებლობა მოგვცა საᲑ᭭ᲭᲝთა კავშირ-ამერიკის ურთიერთობის განხილვისა და მომავალში ამ ურთიერთობის განვითარᲔᲑის კურსის განსაზღვრისათვის. თუმცა სწორედ ეს იყო ჩვენი თავდაპირველი მიზანი, მაგრამ სკკᲐ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანთან ბრეჟნევთან ერთად ჩვენ შესაძლებლად ᲕᲗᲕᲚᲘᲗ ᲠᲗᲛᲜᲘᲡᲗᲕის გაᲪᲜობის აᲠ დაᲕᲯᲔᲠᲓᲔᲗ.

ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲒᲐᲛᲬᲕᲐᲕᲓᲐ

ᲯᲔᲠᲘᲖ-ᲐᲑᲔᲑᲐ, 3 დეკემბერი. (საკᲓᲔᲡი). უკანასკნელი დღეᲒᲘᲡ მანძილზე კვლავ გამწვავდა ვითარება ᲔᲗᲘᲝᲠᲘᲘ დედაქალაქი. საᲛᲮᲔᲓᲠᲝ და ᲰᲝᲚᲘᲪᲘᲔᲚᲗᲐ ᲠᲐᲨᲘᲗᲐ ᲯᲐᲢᲝᲣᲚᲗᲐᲜᲘ ქალაქის ᲥᲣᲩᲔᲑᲨᲘ. იცავენ სტრატეᲒᲘᲣᲚ ᲐᲣᲛᲯᲔᲑᲔᲡ: ფოსტალ, რადიოსადგურისა და ტელევიზიის შეᲝᲠᲘᲔᲑს, საᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ შენᲝᲑᲐ. დადგᲛᲣᲚᲘა სამხედრო საგუშაგოები გზᲔᲑᲖᲔ, ხიდებზე, ვიადუᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. უᲪᲘᲛᲠᲝᲑᲔᲑის საᲐᲡᲐᲣᲠი საᲐᲣᲗᲝᲡᲐ ᲧᲣᲛᲯᲔᲛᲔᲑᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ საᲭᲘᲠᲝ პირს. 3 საათით გᲠᲔᲛᲔᲚᲓᲐ კომენდანტის საᲐᲗᲘ. ᲐᲮᲚᲐ ᲘᲗᲘ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐ საᲐᲗᲘᲡ 9 საათიდან დილის 5 საათამდე.

ᲧᲕᲔᲚᲐ ეს ღონისძიᲔᲑა მიᲛᲔᲓᲔᲑულია ადგილᲛᲝᲠᲘᲔᲚი ტᲠᲐᲜᲡᲠᲝᲠᲢᲘᲡᲣᲚი ᲝᲛᲘᲛᲔᲓᲔᲑის თᲘᲗᲔᲓᲐ, რომელᲗᲐᲒᲘ ᲐᲣᲗᲝᲛᲝᲑᲘᲡᲐᲜ „ᲠᲔᲜᲯᲔᲑᲘ-ᲛᲔᲓᲔᲚᲘᲡ“ სასტᲣᲛᲠᲝᲜᲘ, ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲐᲚᲘᲢᲔᲢᲘᲡ შენᲝᲑᲘᲗ ᲓᲐ საᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲐᲔᲠᲝᲞᲝᲠᲢᲨᲘ. დროᲔᲑᲘთი საᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲐᲓᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲣᲚი კომიტეᲢᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐᲫᲔ ᲜᲐᲗᲥᲕᲐᲛᲘᲐ, რომ ᲐᲮ დᲐᲗᲐᲛᲐᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕი აᲥᲪᲘᲔᲑის შედეᲒᲐᲓ დᲐᲛᲐᲕᲐდ 13 კაᲪი, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲒᲐᲜ 9 მიᲛᲘᲗ დაᲭᲠილი საᲐᲕᲐდᲧᲝᲤᲝᲜᲘ მიიᲣᲜᲕᲐᲜეს.

ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲗᲘᲗ სამᲮᲔᲓᲠᲝ ᲐᲓᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲣᲚᲘᲗ კომიტეᲢᲘᲗ მᲝᲣᲬᲝᲓᲐ მᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲝᲑᲐ შᲕᲘᲓᲘᲐᲓ იყოს და გᲐᲐᲤᲠᲗᲮილა, რომ ᲡᲐᲡᲐᲪᲘ ღონისძიᲔᲑᲔᲑს მᲘᲘᲚᲔᲑᲐ ძირᲗᲐᲛᲝᲛᲪᲠᲘელი ელემენტების წინააᲛᲓᲔᲒ. გᲣᲨᲘᲜ საღამოს უᲛᲘᲨᲠᲝᲑის ᲝᲠᲒᲐᲜᲝᲒᲠᲐᲪᲘᲐ დᲐᲐᲪᲐᲢᲐᲛᲘᲡᲣᲚ ᲝᲛ ᲫᲘᲗᲘᲗ ᲯᲐᲒᲣᲠᲘ, ᲝᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ იყო ტერიტᲝᲠᲘᲣᲚი არმიის ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ სარდᲚᲘ ᲐᲚᲣᲚᲐ ᲑᲔᲚᲔᲚᲘ და ეთიᲝᲠᲘᲘᲡ თავდაცვის სამინისტროს ᲬᲣᲠᲒᲘს ხამმართველოს ᲧᲝᲤᲘᲚი უფროსი ᲑᲠიგადის გენერალი მეᲠᲗᲔᲑᲐ ტუდლა.

ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙი, 3 დეკემბერი. (საკᲓᲔᲡი). ასოᲪᲘᲐᲢᲔᲓ პრესის საᲐგენტოს კორესპონდენტი ადის-ᲐᲑᲔᲑᲘᲓᲐᲜ იუწყება, რომ ᲝᲥ შესამჩნევად გაძლიერდა ანტიამერიკული განწყობილებანი. უკანასკნელი 20 წლის მანძილზე, წერს კორესპონდენტი, ამერიკის შეერთებული შტატები იყო ეთიᲝᲠᲘᲘᲡ ფეოდალური რეჟიმის მთავარი დასაყრდენი.

X. ᲤᲝᲠᲓᲘᲡ ᲞᲠᲔᲡ-ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ

ᲠᲔᲑᲝᲠᲓᲐᲜ. საᲛᲝ უკანასკნელი წლის მიᲛᲘᲬᲔᲑᲔᲑᲖᲔ დაᲧᲠᲜᲝᲑᲘᲗ გამᲝᲕᲘᲢᲐᲚᲘᲗ დასკვნა, რომ ახლა ᲔᲚᲨᲘᲛწᲧᲝᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡᲠᲔᲙᲢᲘᲕᲘᲗ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘ ᲒᲐᲛᲐᲚᲔᲑᲣᲚი სტრატეᲒᲘᲣᲚი შეიარაღების ᲨᲔᲮᲚᲣᲚᲘ ᲨᲔᲣᲖᲦᲣᲓᲘᲡ ᲣᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲒᲠᲔᲡᲘ ᲞᲠᲝᲑᲚᲔᲛᲐᲖᲔ ᲣᲤᲠᲝ კონკᲠᲔᲢᲣᲚი, ᲣᲤᲠᲝ ᲘᲜᲓᲘᲕᲘᲓᲣᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐᲛᲝᲛᲖᲔᲓᲔᲑის საᲗᲕᲘᲡ. საᲑᲝᲚᲝᲗᲘ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲗ ᲩᲕᲔᲜ შეᲫᲚᲘᲐ ᲗᲥᲕᲐᲗ, ᲠᲝᲛ ᲐᲮᲚᲐ ᲔᲚᲨᲘᲛწᲧᲝᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲓᲘᲡᲛᲘᲔᲠი ᲐᲠᲘᲡᲢᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚი ᲠᲔᲟᲘᲛᲘ. ᲛᲐᲡ შᲔᲛᲓᲔᲒ ᲐᲠᲘᲡᲢᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚი ᲠᲔᲟᲘᲛᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲠᲘᲗ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ

REALTA SOVIETICA

გმირობის 30 წლისთავი

ᲒᲣᲨᲘᲜ ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘ

ᲓᲐᲡᲠᲣᲚᲓᲐ 30 წელი, რაც შორეული იტალიის მთებში, ფაშისტებთან უთანასწორო ბრძოლაში „გმირის სიკვდილით დაეცა ჩვენი თანამემამულე, იტალიის ეროვნული გმირი ფორე ნიკოლოზის-ძე ᲛᲘᲠᲝᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

მადლიერი იტალიელი ხალხი არ ივიწყებს მათი თავისუფლებისა და ბედნიერებისათვის თავდადებული მებრძოლის სახელს. წლებით დამკვიდრებული ტრადიციისამებრ ათასობით იტალიელი მივა გმირის საფლავზე და ყვავილებით შეამკობს მას. მათ შორის, ვინც მუხლს მოიდრეკს და თავს დახრის ფორეს საუკუნო სავანესთან, იქნება მისი ყოფილი მეთაური — სახელოვანი პარტიზანი, ამჟამად იტალიის პარლამენტის დეპუტატი, თვალსაჩინო პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწე, კომუნისტი **ᲔᲠᲐᲚᲓᲝ ᲑᲐᲡᲢᲝᲜᲘ.**

ერალდო გასტონემ გადმოცა იტალიური ჟურნალი „რეალტა სოვიეტიკა“, რომელშიც მისი წერილია დაბეჭდილი ქართველი ხალხის საამაყო შვილზე. ვფიქრობთ მისი გაცნობა საგულისხმო იქნება დღეს — ლეგენდარული გმირობის 30-ე წლისთავზე.

Ვ. ᲔᲚᲒᲐᲜᲘᲐ,
ჟურნალისტი.

ᲤᲝᲠᲔ

ᲘᲢᲐᲚᲘᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲝᲑᲘᲡ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲒᲛᲘᲠᲘ

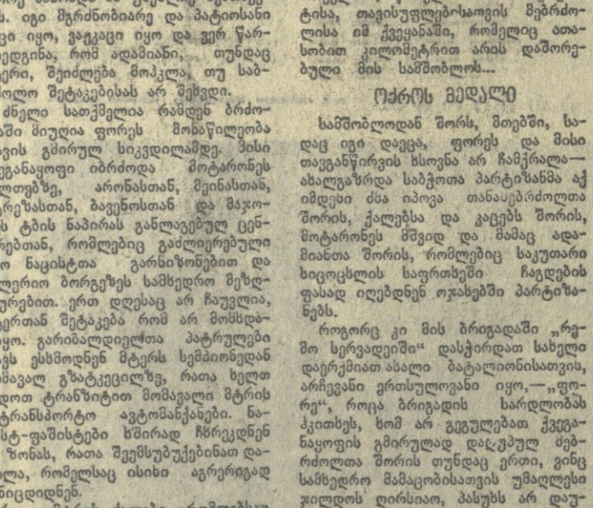

ᲔᲥᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1944 წელი. წინააღმდეგობამ ნოვარაში იწყო მძიმე, შეურიგებელი გმირული ბრძოლის პოლიტიკური და სამხედრო შედეგების მომკა. დაღუპულთა და ცოცხალთა მსხვერპლმა ბრძოლის იდეის მხარეზე გადაიბირა ათასობით ახალგაზრდა. მოსახლეობის დიდი ნაწილი სოლიდარობას უცხადებდა მას და აქტიურად მონაწილეობდა ამ ბრძოლაში. თვეების განმავლობაში მტრის ჭარმა სამხედრო უპირატესობამ და სისასტიკემ ვერ გატეხა, პირიქით, გააძლიერა პარტიზანული შეგანერთები.

ვალსეზიის გარიბალდიელთა დივიზიის ყველაზე მნიშვნელოვანი ზურგის საყრდენი პუნქტები ამ დროს დასავლეთით იყო გახლავგმული.

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲖᲐᲜᲔᲑᲘ

ᲐᲡᲔᲗ სამხედრო-პოლიტიკურ ვითარებაში, როდესაც შეიქმნა ნოვარის მთელს პროვინციაზე წინააღმდეგობის ძალთა შეტევის დროს, მოსდა ამ ზონის პარტიზანთა პირველი შეხვედრები ქართველებთან. „ეთანამეგობა ყოფად და სრულყოფილად მოხდა.

ნაცისტებს წარმოედგინათ, რომ თავიანთი პროპაგანდითა და მხეცობით დაორგუნეს საბჭოთა ტყვე-სეომრები სამხედროს და თავისუფლების სიყვარული. ამასთან მათ კარგად იცოდნენ საკართველოს შვილთა ჩიუბული მებრძოლული თვისებები და ყველიმბდნენ ისინი გადაეკეთა ძვირადღირებულ მოკავშირეებად. ამიტომ მათ გადაწყვიტეს შეეიარაღებინათ რამდენიმე ქართული ქვეგანაყოფი პარტიზანთა წინააღმდეგ საბრძოველად. ეს ღრიდ შეცდარი ვარაუი იყო. კირველი ქართული ქვეგანაყოფიი, როსლებიც ვალოდოსოლში გამოიყენეს, 1 სეკტემბერს გაეშანენ კროდოა გარნიზონის გასალიერებლად, რომელიც „რედის“ გარიბალდიელებით იყო გარმებორტყული. გადაავლის დროს მათ ე იერიში რომ მიიტანეს, ქართველებმა უმალვე აცხოს პარტიზანები თუ ვინ იყვნენ ისანი. დაიწყო ომლაპარაკება და მალე დადეს შეთანხმება. ისინი უადა შეულიყვეენ კროდოში და მიეღწიათ გერმაიელთა დანებებისათვის, შემდეგ კი ბეელი შეიარაღებებითა და ნადავლით გადასულიყვნენ წინააღმდეგობის მხარეზე. ორი საათის შემდეგ ეს გეგმა მთლიანად განხორციელდა და ᲐᲡ-მა უმიმარმა ქართველმა კისერზე შემოიხვია გარიბალდიელთა ბრიგადის წითელი ხელაბანდები.

რამდენიმე დღის შემდეგ, 8 სეკტემბერს ხვლეთით ასეთივე ეპიზოდმა გამოიფვნა ნაცისტ-ფაშისტური გარნიზონის დამხობა კროველში, დომოდოსოლას კარიბეტესთან. კიდევ 40 ქართველი გადავიდა პარტიზანთა რიგებში.

იმავე დღეს კიდევ ერთმა ქართულმა ეეგეაააყოფამ, რომელიც მაჯორეს ტბიდან მოვიდა, იტალიელთა მხარდამხარ იბრძოდნენ შესაბამის ქვეგანაყოფებში. მათ ცეცხლითა და სისხლით მიიღეს საბრძოლო ნათლობა 12 და 13 სეკტემბერს გრავეოსა-ტორეს დაუეწყარ, მარცხიან ბრძოლაში. ბევრი ქართული სისხლი დაიღვარა ამ პატარა ქალაქის ქუჩებში. საბჭოთა მეომრების მამაცობა და გულადობა ყველას ყურადღებას იპყრობდა და აღტაცებას იწვევდა. ლეგენდარული საბჭოთა ოფიცა, რომლის საოცარ საქმეებს ჩვენ შორიდან ვადევნებდით თვალს, ჩვენს შორის აღმოჩნდა. ეს ბრძოლა, რომელმაც მიზანს ვერ მიაღწია — ვერ მოხერხდა მტრის ბოლო საყრდენი პუნქტის დამხობა — ფართო მსჯელობის საგნად იქცა. განსაკუთრებით აზრთა სხვადასხვაობას იწვევდა მარცხის მიზეზების განხილვა. მხოლოდ ერთ პუნქტში იყო მოწმეთა სრული თანხმობა — ეს გახლდათ ბრძოლის მონაწილე ქართული ნაწილების მოქმედების დადებითი შეფასება.

ფორე თავის ხსნა ამხანაგებთან ერთად მონაწილეობდა ამ მძიმე შეტაკებაში და თავი გამოიჩინა მამაცობით. რამდენიმე დღის შემდეგ იგი რამდენიმე იტალიელ და საბჭოთა ამხანაგებთან ერთად მონაწილეობდა გაბედულ ღონისძიებაში, რომლის დროსაც ომენის ჰოსპიტალიდან გაათავისუფლეს დაჭრილი პარტიზანები. გერმანელთა დაცვის ოცეული მოულოდნელად იქნა გარშემორტყმული და დამარცხებული. ფორემ ერთხელ კიდევ თვალნათლივ ცხადყო თავისი მამაცობა და თავდაჭერა. მისი ხასიათის გამო ქართველმა და იტალიელმა ამხანაგებმა, რომლებიც შედიოდნენ ამ დაჯგუფების შემსრულებელ ოცეულში, ისურვეს, რომ იგი მაშინვე დაენიშნათ მეთაურის მოადგილედ.

ᲤᲝᲠᲔ

რას აკეთებდა ფორე „სერვადეის“ 118-ე ბრიგადის „პეპინოს“ ბატალიონში თითქმის სამი თვის განმავლობაში? სიტყვას ვაძლევთ ამ ბატალიონის მეთაურს ედოარდო დელ გრატას (ედოს).

„პირველთა შორის მუდამ პირველი, ყველა აქციის დროს ყოველთვის პირველი ხედებოდა საფრთხეს პირისპირ“. — ასე ამბობდა ედო მოკლე ცნობაში 1945 წლის 10 აპრილს. შეფასება განზოგადებულია, მაგრამ საკანგებოდ მესაფრისი.

პირადად მე არ ვიცნობდი ფორეს. ზოგიერთ პარტიზანს, ვინც კი მას შეხვედრია, იგი დაახსოვდა როგორც ლამაზი, მაგარი კაცი და ამავე დროს არ დავიწყებიათ მისი საოცრად მტკვალი თვალები. პარტიზანები იგონებენ მის სიმამაცეს, სიმშვიდესა და ფიზიკურ ძალას. იგონებენ, თუ როგორ მოახერხა ერთმა ტყვე გერმანელმა ქალაგელა გუშაგების ხანმოკლე უყურადღებობით და გაქცეულიყო. ფორე დაედევნა მას, დაეწია და ისე, რომ იარაღი არც უხმარია, ერთი დარტყმით მიწას გააკრა. გერმანელი აღარ წამომდგარა. ყველა ცდა მოეცხოვრება ფორე მოსულიშვილისა, ქართველისა, წითელი არმიის სერჟანტისა, თავისუფლებისადგის მებრძოლისა იმ ქვეყანაში, რომელიც ათასობით კილომეტრით არის დაშორებული მის სამშობლოსა...

ᲝᲥᲠᲝᲡ ᲛᲔᲓᲐᲚᲘ

სამშობლოდან შორს, მთებში, სადაც იგი დაეცა, ფორეს და მისი თავგანწირვის ხსოვნა არ ჩამქრალა— ახალგაზრდა საბჭოთა პარტიზანმა აქ იმდენი ძმა იპოვა თანაკეთრძოლთა შორის, ქალებსა და კაცებს შორის, მოტარონეს მშვიდ და მამაც ადამიანთა შორის, რომლებიც საკუთარი სიცოცხლის საფრთხეში ჩაგდებას ფასად იღებდნენ ოჯახებში პარტიზანებს.

როგორც კი მის ბრიგადაში „რეგმი სერვადეიში“ დასჭიროდა სახელი დარქმევია ასალი ბატალიონისათვის, არჩევანი ერთსულოვანი იყო,—„ფორე“, როგა ბრიგადის სარდლობას ჰკითხეს, ხომ არ გეგულებათ ქვეგანაყოფის გმირულად დაღუპულ ებრძოლთა შორის თუნდაც ერთი, ვინც სამხედრო მამაცობისათვის უმაღლესი ჯილდოს ღირსიაო, პასუხს არ დაუყოვნებია: მოსულიშვილი!

და აი ვალსეზიისა და ნოვარის გარიბალდიელთა დივიზიის დაჯგუფებათა ჩვენს სარდლობასაც თავის მხრივ ეშვი არ შეპარვია გადაწყვეტილების სისწორეში. ფორესათვის მინიჭებული ოქროს მედალი იქნებოდა მებრძოლის განსაკუთრებულ დამსახურებათა ღირსეული დაფასება, იგი იქნებოდა იმ მამაცი ბრიგადის სისხლიანი მსხვერპლის დაჯილდოებაც, რომელსაც იგი ეკუთვნოდა, კიდევ ერთხელ გეგგასხესენებდა და აღამადლებდა მთელი თავისი სამართლიანობით იტალიაშიც და საქართველოში (მთელ საბჭოთა კავშირში) დიდსულოვან წვლილს, მამაცობას, გულოვნებას, თავგანწირვის სულისკვეთებას, რომელებიც გამოიჩინეს ათეულობით და ათეულობით ქართველმა პარტიზანმა, ჩვენს მხარიმხარ რომ იბრძოდნენ.

ქართველმა ამხანაგებმა, ვისაც წილად ხვდა ბედნიერება განთავისუფლების შემდეგ დაბრუნებოდა საკუთარ ოჯახს, იმათმა ნათესავებმა, ვისი ნეშტიც განისვენებს ჩვენს ქალაქებსა და სოფლებში, უნდა იამაყონ და ჩათვალონ თავი იმ მნიშვნელობის თანამონაწილედ, რომელსაც იძენს ფორე მოსულიშვილის მოხუცი დედის მკერდზე მიბნეული ოქროს მედალი.

ᲔᲠᲐᲚᲓᲝ ᲑᲐᲡᲢᲝᲜᲘ-ᲩᲘᲠᲘ,

ყოფილი მეთაური გარიბალდიელთა დივიზიის დაჯგუფებისა ვალსეზიისა და ვერბანო-კუზიო-ოსოლოს ზონაში.

* * *

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲗᲘ: ზემოთ — ფორე მოსულიშვილი — საბჭოთა არმიის უმცროსი მეთაური; ფორე (ცენტრში) იტალიელ პარტიზანებთან ერთად, მათ შორისაა ნორჩი მეკავშირე (ორივე სურათი გამოქვეყნებულია ჟურნალ „რეალტა სოვიეტიკაში“).

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲨᲘ

ᲕᲘᲜᲘᲞᲔᲒᲘ კვირა, 8 დეკემბერი, გადმოტანილია „პარასკევს, რუსპუბლიკის სკოლები იხვენებენ 5 და 6 დეკემბერს და ᲨᲣᲛᲐᲮᲔᲑᲘ განახლებენ 7 დეკემბერს.

ᲔᲥᲡᲙᲚᲘᲖᲘᲕᲘ ᲓᲦᲘᲣᲠᲔᲑᲘ

ᲒᲐᲛᲐᲢᲧᲝᲑᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲨᲣᲠᲘ ᲙᲝᲠᲔᲡᲞᲝᲜᲓᲔᲜᲢᲘ

ᲓᲐᲣᲬᲘᲛᲐᲕᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲘ

„ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲘᲣ ᲕᲐᲮᲢᲐᲜᲒᲝᲖᲘᲡ

სახელობის თეატრი სულ მალე მოსკოვის მაყურებელს აჩვენებს მწერალ ვ. ჩიჩკოვის პიესას „დაუმთავრებელი დიალოგი“, ჩვენ შევხვდთ ვ. ჩიჩკოვს და ვთხოვეთ „კომუნისტის“ მკითხველებისათვის მოეთხრო ახალი პიესაზე.

— ჩიესს ხალხის ტრაგედია — გვითხრა მწერალმა, — ყველა საბჭოთა ადამიანის ბედადი ტრაგედიაა. ამ რამდენიმე წლის წინათ ლეთინურ ამერიკის ქვეყნებში, გაზეთი „პრავდის“ კორესპონდენტად მუშაობის დროს ხშირად მიხდებოდა ჩილეში ყოფნა. ბევრი მეგობარი შეეძინა. ვალიანი ახლობელი და ძვირფასი ჩემთვის სალვადორ ალიენდე იყო. ის 1954 წელს ეკავიანი მოსკოვში, როცა ვთხოვე დაეწერა სტატია ჩილეს შესახებ, სიამოვნებით დამთანხმდა და 1954 წლის 12 აგვისტოს მისი წერილი დაბეჭდა გაზეთ „პრავდაში“.

შერე ალიენ ბევრჯერ შეეხვედით ერთმანეთს ჩილეში. სწორედ სალვადორ ალიენდემ გამიკო ჩვენი საუკეთესოს ოდიდესი პოეტი პაბლო ნერუდა. ამ რამდენიმე ხნის წინათ მოსკოვს ეწვია პოეტის მეუღლე და მეგობარი მატილდა, რომელსაც პაბლომ თავისი ბოწყინვალე „სიყვარულის ასი სონეტი“ უძღვნა. ჩვენ ბევრი რამ გავიხსენეთ: როგორ უყვარდათ ნერუდას მოსკოვი, ჩვენი ქვეყანა, საბჭოთა ხალხი. ალიენის ჭუჩაზე სეირნობის დროს მატილდამ ასე უთხრა ჩილელ ჟურნალისტს ხუან კობოს: „პაბლოს შეყვარდა რუსტორან „არაგვში“ ვახშმობა, ბაქშვივით ეუხაროდა და ყოველთვის ამბობდა ასეთ სადღეგრძელოს: „დაე ჩემზე თქვან, რომ მე არაგვის შთამომავალთა პოეტი ვიყავი“.

ჩემი ახალი პიესის —„დაუმთავრებელი დიალოგის“ ცენტრალური ფიგურაა სალვადორ ალიენდე. პიესაში მოთხრობილია უკანასკნელი სამი საათი პრეზიდენტის ცხოვრებიდან. ამ მოკლე დროის განმავლობაში მის წინ გაიელვებს გმირჯვებათა სიხარული, დამარცხებებით გამოწვეული წუხილი, მეგობრების ერთგულება, სხვათა ღალატი...

ᲩᲐᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲓᲔᲒᲣᲡᲬᲐᲢᲝᲠᲘ

ᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲐᲜ ᲠᲐᲖᲛᲐᲫᲔ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲘᲗ ᲢᲐᲢᲣᲜᲢᲐᲠᲘᲐ. ᲣᲤᲠᲝ ᲖᲣᲡᲢᲐᲓ ᲠᲝᲛ ᲕᲘᲪᲕᲐᲗ, ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ Გ. Ო. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲩᲐᲝᲗ ᲞᲐᲒᲐᲠᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲓᲔᲒᲣᲡᲬᲐᲢᲝᲠᲘ...

ᲒᲐᲖᲗᲔᲗ „ᲙᲝᲛᲔᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐᲡ

ᲜᲔᲑᲐ მიბოძეთ თქვენი გაზეთის საშუალებით გულითადი მადლობა გადაეუხადო ყველა დაწესებულებასა და ორგანიზაციას, მეგობრებსა და ნაცნობ-ამხანაგებს, ვინც გაიზიარა ჩვენი დიდი მწუხარება სსრ კავშირის სახალხო არტისტის **ᲛᲘᲠᲝᲜᲘᲡ ᲐᲜᲬᲐᲨᲐᲕᲘᲫᲘ,** სსრ კავშირის სახალხო არტისტი.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ ᲓᲦᲔᲡ. ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘ ᲓᲘᲓᲛᲘᲡ ᲡᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲔᲚ ᲛᲐᲡᲘᲕᲨᲘ.
Ჯ. ᲡᲐᲙᲐᲕᲘᲫᲔ ᲓᲐ Მ. ᲓᲐᲗᲘᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ (ᲡᲐᲭᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ).

ᲐᲑᲐᲡᲗᲣᲛᲐᲜᲘ. 3 დეკემბერი. ყაბობილის მთაზე, ზღვის დონიდან 1. 700 მეტრ სიმაღლეზე, ფიჭვის ტყეში განლაგებულია ამბასუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორია. დიდ და ნაყოფიერ მუშაობას ეწევა მისი კოლექტივი ცალური მნათობების, ბუნების უმნიშვნელოვანესი პრობლემების, სამყაროს საიდუმლოებათა შესწავლისათვის.

აქ ეროვნულ დონეზე და ყოველთვიურ მოემზადნენ ბუნების საინტერესო მოვლენის — 29 ნოემბრის ადამიანის ბოლოდ დაკვირვებისათვის. საშუალება მოგვეცა თვალყური გვედევნებინა ასტრონომთა მუშაობისათვის დროის ამ მონაკვეთში. სწორედ ამაზე მოგახსენებთ ქვემოთ.

ვიტორ ჯოფიაშვილმა, მთავარმა და პლანეტების კვლევის ჯგუფის ხელმძღვანელმა, მოუთმენლად დაბეიდა საათს და წინადადება მოგვცა ავსულიყავით შენობის სახურავზე, სადაც დაიგმულია რეფრაქტორი — ობსერვატორიის ერთ-ერთი დიდი ტელესკოპი. მეცნიერმა შინთ გახეიდა მოებით დასვრილ პოროზონტს — ნიტა ღრუბლმა ან ნისლმა არ შეეგებოლოს ხელი. საჭირო იყო მოწმენდილი ცა, რათა კარგად დაენახათ, თუ როგორ დაფარავდა თანდათან ლედამიწის ჩრდილი ფერმკრთალ მთვარეს. ღამის მნათობის სრული დაბნელება ხდება ხოლმე საშუალოდ ყოველ წელიწადს, მაგრამ ერთი ეკლიანი ეკლიანი პუნქტისათვის — ოთხ წელიწადში ერთხელ.

რა თქმა უნდა, თუ ეს ზუსტად გვიხდება თვალი მოვავლოთ ჩვენი პლანეტის ჩრდილს. მაგრამ რა შეიძლება მოგვიცეს ამ დაკვირვებამ მეცნიერული თვალსაზრისით მთვარის ორგანული ფრენის, ლუნოხოდის დაჯდომისა და ომის შემდეგ, რაც ადამიანებმა ჩვენს კოსმოსურ თანამგზავრზე ლატოვის თვალითი ნაბიჯების კვალი, ბიღის გრუნტი, აწარმოეს ანალიზი?

— მართლაც, — თქვა ვიტორ ჯოფიაშვილმა, — ბევრს ირასპეციალისტს ერთ დროს ეგონა, რომ ჩვენი კოსმოსური მეზობლისაკენ ადამიანის გაფრენის შეეძლო „მთვარეულებს“, როგორც ზოგჯერ ვეწოდებენ ხოლმე, განსაკუთებული ალარაფერი აქვთ. მაგრამ ეს ასე როდია. მთვარის სისტემატურ დაკვირვებას არ დაუკარგავს დიდი მნიშვნელობა. რაკიტების ფრენის დაწყების დროიდან კოსმოსური სამეცნიერო სადგურების მიერ მოპოვებულმა მასალებმა დაადასტურეს მთვარის ზედაპირის ფიზიკური და ქიმიური შემადგენლობის შესახებ დედამიწაზე მიღებული ცნობების ეურეკეურობა, ხოლო მთვარის გრუნტის კვლევას ბევრი მოულოდნელობა არ მოპყოლია. სხვა რამეც ონდა ეკითვალისწინოთ: მთვარეზე ალებულ სინჯებს შეუძლიათ შეეკვეიმნან წარმოდგენა ბინი ბილის ზედაპირ მონაკვეთის შესახებ. ამ

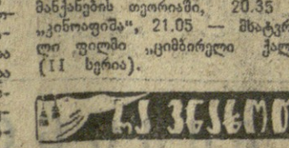

ᲛᲘᲚᲚᲘᲐᲠᲓᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲐ ᲪᲘᲡᲙᲔᲜ

ᲠᲔᲙᲝᲠᲓᲐᲪᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲗᲐ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲘᲡ ᲐᲑᲐᲡᲗᲣᲛᲜᲘᲡ ᲐᲡᲢᲠᲝᲤᲘᲖᲘᲙᲣᲠᲘ ᲝᲑᲡᲔᲠᲕᲐᲢᲝᲠᲘᲓᲐᲜ.

სამუალებით ჩვეულებრივ აკვირდებიან მზეს. საძყაროს მკვლევართა მძიმე და მსუბუქი ორტერეთით ალეურილი კოშკები ბრუნდებიან ეკლიანეს, სადაც უნდა ამოვიდეს მთვარე. ხელსაწყოები უნდა დაკვირვებოდნენ უმცირეს ცვლილებებს, რომლებიც შეიძლება მოხდეს მის ზედაპირზე დაბნელების დროს, უნდა გაეზომათ მთვარისაგან ანარეკლი პოლარიზებული სინათლე.

— დაბნელების დაწყებას ვერ დავინახავთ, — თქვა ვ. ჯოფიაშვილმა. — სანამ მთვარე ამოვა, დედამიწის ჩრდილი მის მარცხენა ნაწილს მოეფინება.

მთვარის სრული დაბნელებასთან ერთად მის ზედაპირზე ხდება ტემპერატურის დიდი ცვლილება. ჩვეულებრივ ღამის მნათობის ხილულ მხარეზე, რომელსაც უხვად ანათებს მზე, საღამ მთვარის დროს ტემპერატურა ბლუს 120 გრადუსს უდრის. დაბნელების დროს დაეცა ჯოსმოსური სიცივე — მინუს 160 გრადუსი.

...შეხეთ, მთვარე! — ვიტორმა საათს დახედა. თბილისის დროით 18 საათი და 15 წუთი იყო.

მთვარე ნელა ამოდიოდა ქედზე. მისი ქვედა მხარის თითქმის მესამედი დაბნელებული იყო. და რაც უფრო მეტდებოდა ღამის მნათობი, მით უფრო ბრწყინავდნენ ვარსკვლავები, მით უფრო მეტი ვარსკვლავი ჩნდებოდა მაცქერალ, თითქმის შავ ცაზე.

ზურგსუკან მოისმა ხელსაწყოების რბილი ბარბაცი, ტკეცოური ჭრიალი — ასტრონომები რეფრაქტორის მილებს მთვარისაკენ მიმართავდნენ. ამ წუთიდან ობსერვატორიის ყველა ტელესკოპი ავტომატურად განთავსდა ლენინ ავტომატურად განთავსდა ლენინ ეკვირდებოდა ღამის მნათობს მის გზაზე.

დავეშვით მრგვალ, სამსართულიანი სახლის სამალელ დარბაზში, სადაც ცენტრში იდგა 40 სანტიმეტრი დიამეტრის ობიექტივის მქონე ტელესკოპი. აქ გუშებათებს ჭეშ ვარსკვლავებისა და გამუქებული მთვარის შუქზე მუშაობა დაიწყეს ასტროფიზიკოსებმა და რადიოელექტრონიკის დარგის ინჟინრებმა.

ერთი სულ მქონდა გამეხედა ზარმაცაზარი ტელესკოპის ოკულარში, რათა უფრო ახლოს დამეთვალიერებინა მთვარე. ტელესკოპში რომ ჯიხიდე, თითქოს ნაცრისფერ სქელ ვეალში, დავინახე ჩაბრმავებული ზღვები და კრატერი რეგოლეი.

ეკვინსკარ და ფოტოსფერულ ტელესკოპებში ამ დროს დებდნენ ფირიან კასეტებს. რეფრაქტორის დარბაზი ნელ-ნელა გათენდა: ჩრდილი, როგორც თეატრის ფარდა, თანდათან მაღლა ადიოდა და ნელა აჩენდა მთვარის ნათელ დისკოს. სამსაათნახევრიანი დაბნელება მთავრდებოდა. მასთან ერთად კი ზედაპირზე მკრეალდებოდნენ, შემდეგ კი უჩინარდებოდნენ წვრილ-წვრილი ვარსკვლავები. ეს ფაქტი დარჩა მხოლოდ ყველაზე მბრწყინავი თანადარსკვლავედები და მნათობები.

ჩვენ ვიტორ ჯოფიაშვილს ეკბინეტში, რომელს ედგეზე ბლომად ედგა მთვარის ნიკაბები, ფოტოგრამები, ცხრილები და მთვარეზე მიმავალი ადამიანის დიდი ფერადი ფოტოსურათები, მე ვკითხე, შეუძლია თუ არა მთხრას რაიმე დაკვირვების შედეგების შესახებ.

— იმ დაკვირვების მიხედვით, რომელიც ახლა ვაწარმოეთ, ვერ შევამჩნიეთ ვერავითარი მკვეთრი ცვლილებანი მთვარის ზედაპირზე. მაგრამ მიღებული მასალის საბოლოო დამუშავება, შესაძლოა პასუხს გასცემს მთვარის ზედაპირის ბუნების შესწავლასთან დაკავშირებულ მთელ რიგ კითხვებზე, რადგან დაბნელება ვერ ჩაიელია ისე, რომ ეკვალი არ დაეტოვებინა.

ᲚᲐᲖᲐᲠᲔ ᲨᲣᲚᲪᲘ,
ᲩᲐᲭᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ᲙᲝᲠᲡ.

42-Ე ᲡᲐᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲝ

ᲚᲘᲓᲔᲠᲘ ᲝᲠᲘᲐ

ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘ, (საკადესის კორ). ვოროშილოვგრადელი გროსმეისტერი კუზმიხი და მოსკოველი ოსტატი დვორეცკი გახდნენ ჭადრაკში ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონატის ლიდერებმ—სამ პარტიაში ორ-ორი ქულა მოაგროვეს. მესამე ტურში დვორეცკიმ დაამარცხა ეულეკ, ვაგანიანმა მოუგო კუპრეიჩიკს, რომანიშინმ — პოლუეკტოვსკის.

ყაიმით დამთავრდა ტალ-გრიგორიანის, ტაიმანოვ — ალბურტის, სავონ — ბელიაევსკის, ვასიუკოვ — კუზმინის, ბალაშოვ — ცვეკოვსკის შეხვედრები.

ᲙᲐᲚᲐᲗᲑᲣᲠᲗᲘᲡ ᲤᲐᲠᲔᲒᲗᲐᲜ

ᲒᲣᲨᲘᲜᲕᲘᲜ და გუშინ გაიმართა ვაჟთა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი მატჩები. გათამაშებას ლიდერი — ლენინგრადის „სპარტაკი“ მასპინძლობდა მინსკის რაიონტექნიკის ინსტიტუტის გუნდს. პირველი შეხვედრა მასპინძლებმა მოიგეს დიდი ანგარიშით — 108:78. გუშინ განმეორებითი სპარტაობაში წარმატება ქალაქ სპარტაკელებს ხვდათ.

თბილისის „დინამო“ სტუმრად თამაშობდა სვერდლოვსკში. გუშინ პირველ მატჩში გაიმარჯვეს თბილისელებმა ანგარიშით 95:89.

„ᲡᲞᲝᲠᲢᲚᲝᲢᲝ“

30 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘᲡ მოსკოვში გამართა „სპორტლოტოსი“ და „სპორტლოტო-2“-ის 33-ე ტირაჟი, რომლის შედეგები ასეთია:

„სპორტლოტო“: 6 (ალათაბურთი), 23 (მძლეოსნობა), 40 (ტურიზმი), 46 (ბოკსი), 37 (ხროლა), 9 (ციდობა).

„სპორტლოტო — 2“: 29 (მაგდის ჩოგბურთი), 13 (წყალსათხილამურო სპორტი), 23 (მძლეოსნობა), 9 (ციდობა), 7 (ბიატლონი), 32 (წყალში ხტომა).

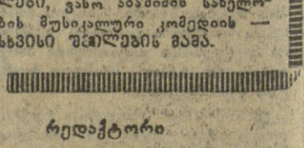

ᲕᲘᲜ ᲐᲛᲝᲮᲡᲜᲐ

6 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘᲡ ნომერში გამოქვეყნებული ფ. კლეტის სამსვლიანი ამოცანა. შემდეგნაირად იხსნება: 1. ch1! d3 2. f4, ან 1... dc 2. ca1.

ვიქვეყნებთ იმათ გვარებს, ვინც ბირველმა გამოგზავნა სწორი ამოხსნა: ᲞᲐᲡᲣᲮᲘ. გოგაბერიშვილი (ვანის რ. ზედგორა), მ. ლომაია (ფოთი), ბ. ზაკარიაძე (გორი), ა. ბაქრაძე (ქარელი), ნ. ცარიელი (ციათურა), გ. მელიქიშვილი (საბჭოთა არმია), ზ. ბიწაძე, ა. ცხადაძე (ორივე — ზესტაფონი), ო. სამადაშვილი, კ. მგელაძე (ორივე — სოხუმი), ბ. სამადაშვილი (თელავის რ. ფშაველი), ნ. ჩოჩუა, ა. ილბაზაშვილი (ორივე — ქუთაისი), პ. მშვიდლიძე, ა. ხარიტონაშვილი (ორივე — თელავი), მ. კურტანიძე (ორჯონიკიძე), ნ. ფილიეკი (ზნაურის რ. ახალშენს), მ. ჯანაშია (ვეგეტკოროის რ. დიდი ეკონი), გ. ქიტესაშვილი (ბურჯანის რ. ხემლაყი), რ. გურული (ზესტაფონის რ. ქვ. საქარა), შ. ჯანიანი (სამტრედიის რ. მელაური), ვ. შუბითიძე (ლაგოდეხის რ. ონანაური), თ. სარდალიშვილი (ხობის რ. ეალადიდი), ზ. გიგაური (თეთრი წყაროს), მ. კორძაია (აბაშა), თ. გრიგალაშვილი (ვალე), თ. რუსაშვილი (აბმეტა), ს. და გ. ხუციშვილები (მცხეთის რ. მუხრანი), რ. ბურდილაძე (ონი), ნ. ყორეულაძე (ტყიბული, ჭყეტა), შ. მიქელაძე, ქ. ნადარეიშვილი, Ჯ. შუშვრიძე, ᲔᲠᲘᲚᲘᲡᲘᲜᲘᲜᲘ, თ. ბერაძე, ნ. სოხიაშვილი, ზ. მთიულეშვილი (ყველა — რუსთავი), ი. ქარცივაძე, შ. და ნ. ტუტიაშვილები, მ. მესხი, ტ. ა. და ო. მამულაშვილები, რ. ჯუღრანაშვილი, გ. ჩაჩუა, ა. ხუციკლავა, ნ. დიაკონიძე, ზ. ვანსაბურდია, ნ. ცხვირაშვილი, ვ. დოლიძე, რ. ტრაპაიძე, გ. ქადაგიშვილი (ყველა — თბილისი).

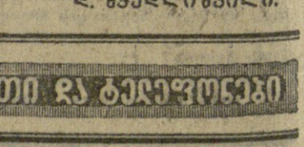

ᲡᲞᲝᲠᲢᲘ

ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ

4 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲘ

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ

10.05 — ფერადი ტელევიზია ღილის ეარჯიში (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.20 — ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 10.30— სატელევიზიო სპექტაკლი, 12.00— მხატვრული ფილმი „აქ ჩვენი სახლია“ (II სერია), 17.05 — უმაღლეს სასწავლებელში შემსვლელთა დასახმარებლად — ლექცია ქიმიაში, 17.50 — განცხადებები, 17.55 — ბავშვებისათვის მოკლემეტრაჟიანი ფილმები, 18.15—მსოფლიო დღეს, 18.30 — საქართველოს ფერადი ტელევიზია „პალიტრა“, 18.50 — კანონი და კანონიერება“, 19.15 — ჩვენი სპორტის პრობლემები, 19.55 —ფერადი ტელევიზია. საფრანგეთ-საბჭოთა კავშირის შეთანხმებისა და თანამეგობრობის გზით (გადმოცემა მოსკოვიდან), 21.00 — „მოამბე“— საინფორმაციო პროგრამა, 21.30— ხაესტრადო ვადაცემა, 22.00 — „ვრემია“ — საინფორმაციო პროგრამა (გადმოცემა მოსკოვიდან), 22.30 — კინოკომედია „ხიდედრი“

ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ

18.05 — სკოლების დასახმარებლად (გეოგრაფია), 18.50—კინონარკვევი, 19.00 —მასწავლებლის საათი. ქართული ენა და ლიტერატურა, 19.45 — განცხადებები, 19.50 — სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია მექანიზმებისა და მანქანების თეორიაში, 20.35 — „კინოფიშა“, 21.05 — მხატვრული ფილმი „ციმბირელი ჭალი“ (II სერია).

ᲠᲐᲓ